

VH 124077

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนารององค์การบริหารส่วนตำบลจัววา
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

นายชัยมนัส ทันชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นายชัยมนัส ทันทม

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ เต็มเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทองศักดิ์ จีระสมบัติ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)

กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ชื่อเรื่อง : การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นายชัยมนัส ทันชม

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ

ปีการศึกษา : 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มี เพศ หมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 331 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิ และแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F - test (One - Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ที่มีเพศ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามเรียงลำดับจากจำนวนมากไปน้อย คือ ควรจัดให้มีหลอดไฟสว่างทุกหมู่บ้าน ควรก่อสร้างถนนในการเดินทางไปประกอบอาชีพทางการเกษตร อย่างสะดวกและทั่วถึง ควรจัดให้มีเวทีสัญจรพบปะประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านคนพิการ และส่งเสริมคนพิการด้านอาชีพ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ควรจัดกิจกรรมด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกล่อมเกลাজิตใจประชาชน

คำสำคัญ : การดำเนินงาน, ความคิดเห็น, ประชาชน, องค์การบริหารส่วนตำบล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : The Work Performance under the Development Plan strategies of Nguaba Sub District Administration Organization, Wapipatom District, Mahasarakham Province

Author : Mr. Chaimanat Thanchom

Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha SaraKham University

Advisor : Assistant Professor Dr. Watcharin Suttisai
Assistant Professor Dr. Wittaya Charoensiri

Year : 2017

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the level of work performance, according to the strategy plan for development of NguabarSubdistrict Administrative Organization , Wapipatum District, Mahasarakham province to compare with the opinion of the sample group of people who have difference genders and live in difference villages in the subject subdistrict, and the suggestion from the sample group. Collecting of information were gather from the Paterfamilias or the representative who has 18 year over , total 331 persons. Data collection using Randomized simple classification method, and the questioners, tool used for data assessment and analysis were Mean, Percentile, Standard Deviation and F - test (One - Way ANOVA) and specified Statistic significant level at .05

The result of the research found that 1) The work performance that follow strategy plan for development in Nguabarsubdistrict Administrative Organization , Wapipatum District Mahasarakham province, as per the opinion of the sample population in the area were at medium level. 2) The work performance that follow the strategy plan for development at Nguabarsubdistrict, Wapipatum District Mahasarakham province, as per the opinion of the sample population who has difference in gender and village of living found that no statistic significantly difference, at P level = .05 3) The people's suggestion according to the strategy plan for development in Nguabarsubdistrict Administrative Organization , Wapipatum District Mahasarakham province, from higher to lower level respectively were, should support to have electricity light fixture on the road in every village, and should construct the roads for the people in the villages can travel to work in their agriculture field and farm, conveniently in all villages, should arrange to have mibile team-work of subdistrict Administrative Officer to meet the people in all villages for giving advise continuously , create the project for the disable person on careers and quality of life, should allow the people in all villages be able to take part,

and inspect in all the projects and activates which the subdistrict Office , have taken action, administration and should support the religion activity , continuously for educate the morality of the people in all villages.

Keywords : Operation, Opinion, People, Subdistrict Administrative Organization

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และอาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ จีระสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายปรัชญา มาอ้น และนางสาวกณันท์ ไปบน ที่ได้ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการศึกษา จนทำให้รายงานการวิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้คำอบรมสั่งสอน และเป็นขวัญกำลังใจให้ผู้วิจัย ได้มีความเพียรพยายาม จนสามารถทำรายงานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ประ โยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบูรพาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

นายชัยมนัส ทันชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหาร	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	27
2.4 การปกครองท้องถิ่น	31
2.5 กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	36
2.6 บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา	40
2.7 แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	44
2.8 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลงัวบา (พ.ศ. 2555 - 2557)	44
2.9 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลงัวบา	46
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย	51

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	56
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
5.1 สรุปผล	84
5.2 อภิปรายผล	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	95
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	103
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	107
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	109
ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน 55
4.1	เพศ และร้อยละของข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม 61
4.2	หมู่บ้าน จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 61
4.3	ค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวม 63
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ 64
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ จำแนกเป็นรายชื่อ 65
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม จำแนกเป็นรายชื่อ 66
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ 67
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็นรายชื่อ 68
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ จำแนกเป็นรายชื่อ 69

ตารางที่	หน้า
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการเมืองและการบริการ จำแนกเป็นรายชื่อ.....	70
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	71
4.12 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ที่มีเพศแตกต่างกัน	81
4.13 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน	81
4.14 ข้อเสนอแนะของประชาชน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม	83
ข.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	104
ข.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	104
ข.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	105
ข.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	105
ข.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	105
ข.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	106
ข.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ	106
ค.1 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม	108

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ตัวอย่างการวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์	38
2.2	ตัวอย่างการวางภาพประกอบการทำบทนิพนธ์	52

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ รูปแบบหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งรัฐ ได้กระจายอำนาจการบริหารให้แก่คนในท้องถิ่น ให้ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบัน มีหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 2)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งของหน่วยบริหารส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลขณะนั้น ที่กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครอง จะให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยมีอิสระในการบริหาร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร และร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย โดยได้ยกฐานะสภาตำบล ที่มีรายได้ตามหลักเกณฑ์ ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 46 (1), 59 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และบริหารกิจการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โดยใช้กลไกของแผนพัฒนา เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ทั้งด้านการเมือง, การปกครอง, เศรษฐกิจ, สังคม และวัฒนธรรม

การวางแผนพัฒนา ถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบล บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรรายได้ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้ เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตามวัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 2)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้พิจารณาอย่างรอบคอบ ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงาน ต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน แล้วตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด ถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคต โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ต้องสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการพัฒนา มีทิศทางที่ชัดเจน ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2554, น. 1)

การดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ที่ผ่านมามีการดำเนินโครงการ / กิจกรรม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนมีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ประชาชนทราบ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ยังไม่เคยมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา เลยทำให้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตตำบลงัวบา ไม่ได้รับการแก้ไขอันเป็นที่น่าพอใจ ของประชาชนในบางหมู่บ้าน เกิดปัญหาความขัดแย้งกันอยู่บ่อยครั้ง จนคณะผู้บริหารต้องตามแก้ไขปัญหา อยู่เป็นประจำ (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2555, น. 7)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลของการวิจัย ไปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตาม เพศ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.1 ประชาชนจำแนกตาม เพศ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา 7 ด้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2555, น. 8) ได้แก่

- 1.4.1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.4.1.2 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.4.1.3 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
- 1.4.1.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.4.1.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.4.1.6 ด้านแหล่งน้ำ

1.4.1.7 ด้านการเมืองและการบริการ

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่เป็น หมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลงัวบา อำเภอบ้านนาถ จังหวัดน่าน ซึ่งมีหมู่บ้าน จำนวน 19 หมู่บ้าน ได้แก่

1.4.2.1	บ้านงัวบา	หมู่ที่ 1
1.4.2.2	บ้านงัวบา	หมู่ที่ 2
1.4.2.3	บ้านงัวบา	หมู่ที่ 3
1.4.2.4	บ้านสระแก้ว	หมู่ที่ 4
1.4.2.5	บ้านแวงต๋อน	หมู่ที่ 5
1.4.2.6	บ้านโคกไร่น้อย	หมู่ที่ 6
1.4.2.7	บ้านโคกไร่ใหญ่	หมู่ที่ 7
1.4.2.8	บ้านหนองคู	หมู่ที่ 8
1.4.2.9	บ้านหนองหว้า	หมู่ที่ 9
1.4.2.10	บ้านโนนหนอง	หมู่ที่ 10
1.4.2.11	บ้านหนองหว้า	หมู่ที่ 11
1.4.2.12	บ้านโนนทัน	หมู่ที่ 12
1.4.2.13	บ้านหนองหว้า	หมู่ที่ 13
1.4.2.14	บ้านสระแก้วพัฒนา	หมู่ที่ 14
1.4.2.15	บ้านหนองหว้า	หมู่ที่ 15
1.4.2.16	บ้านสระแก้วพัฒนา	หมู่ที่ 16
1.4.2.17	บ้านโคกไร่พัฒนา	หมู่ที่ 17
1.4.2.18	บ้านสระแก้วใต้	หมู่ที่ 18
1.4.2.19	บ้านสันติภาพพัฒนา	หมู่ที่ 19

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ครัวเรือนละ 1 คน ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 1,915 คน จาก 1,915 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2555, น. 5) ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านนาถ จังหวัดน่าน

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ (Yamane, 1973, p. 727)

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่างเดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม 2559

1.4.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป จำแนกเป็น เพศ หมู่บ้านที่อาศัย

1.4.5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 2) ด้านเศรษฐกิจ
- 3) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
- 4) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ
- 7) ด้านการเมืองและการบริการ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การดำเนินงาน” หมายถึง เป็นพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ.2555 - 2557) ดังนี้

1.5.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างเพียงพอ มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนน ภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟส่องสว่าง ภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และมีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

1.5.2 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ

1.5.3 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ดังนี้ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชน อย่างสม่ำเสมอ มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็ก และเยาวชน เป็นประจำ มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ

ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน มีการจัดเวรยามเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัย และภัยธรรมชาติทุกครั้ง

1.5.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ มีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง จัดซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญทุกปี จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติ ผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกปี

1.5.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนเป็นประจำ มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้มีรถเก็บขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ จัดหาสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม

1.5.6 ด้านแหล่งน้ำ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ ดังนี้ มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ มีการซ่อมแซม / ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ

1.5.7 ด้านการเมืองและการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบล พบประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมประชาชน เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

“องค์การบริหารส่วนตำบล” หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษา จะใช้เป็นข้อสนเทศในการปรับปรุงการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
4. การปกครองท้องถิ่น
5. กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา
7. แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา
9. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดของการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1.1 ความหมายของความคิดเห็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของความคิดเห็นไว้ ดังนี้

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540, น. 16) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะเรียนรู้ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์

วัตรภู อางหาร (2542, น. 8) กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อ ความคิด และทัศนคติ ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา ก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลงความคิดเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจบอกได้ว่าเป็นการถูกหรือไม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่าง ๆ นั้น ประกอบด้วย ความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

ทรงกรด ภูทอง (2545, น. 6) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการแสดง ซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องของจิตใจ และเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผิน หรือหยาบกว่าทัศนคติ

ทะนงเกียรติ เจริญวงศ์เพชร (2545, น. 9) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกและความเชื่อ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแสดงออกด้วยวาจา หรือการเขียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วย

Maier (1955, p. 52) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของข้อเท็จจริง (Fact) อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งการแปลความหมายขึ้นอยู่กับอิทธิพลและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อกันกับสิ่งนั้น

Nunally (1959, p. 285) ได้ให้ความเห็นว่า ทั้งความคิดเห็นและทัศนคตินั้นเป็นเรื่องของการแสดงทางความคิดเห็นในรูปเกี่ยวกับตัวเรา และความคิดเห็นนั้นยังจะใช้ในการเรื่องเกี่ยวกับการลงความเห็น (Judgment) และความรู้ (Knowledge) ในขณะที่ทัศนคตินั้น ใช้น้อยมากในเรื่องเกี่ยวกับความรู้ (Felling) ความสามารถ (Preference) และได้สรุปว่า เรามักใช้คำว่า ความคิดเห็นมากกว่า ทัศนคติ

Engle and Snellgrove (1969, p. 593) ได้ให้ความนิยามว่า ความคิดเห็น หรือการแสดงออกทางด้านเจตคติที่ออกมาเป็นคำพูด เป็นการสรุปโดยลงความเห็น โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่เดิม

Kolasa (1969, p. 19) กล่าวว่า “ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล ในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด หรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ หรือความคิดเห็น เป็นการแสดงออกถึงการลงความเห็นของบุคคลหนึ่ง ในด้านข้อเท็จจริง หรือเป็นการตอบสนองสิ่งเร้า ที่ได้รับอิทธิพลมาจากความโน้มเอียง

Kolesnik (1970, p. 296) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการแปลความหมาย หรือการลงความเห็นที่เกิดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่น ๆ อาจไม่เห็นด้วยก็ได้

Good (1973, p. 339) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์ หรือซึ่งนำหน้าความถูกต้องหรือไม่

Best (1977, p. 169) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูด

Isaak (1981, p. 203) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางคำพูด หรือ คำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไป ซึ่งปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วไป ซึ่งมีความหมายกว้างกว่า

Webster (1983, p. 1254) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริงแต่ตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริง หรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

สรุปได้ว่า หมายถึงความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังวา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังวา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมา จนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นไว้ ดังนี้ (จำเรียง ภาวจิตร, 2536, น. 248 - 249) ได้สรุปปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่ดำเนินถึงอะไรบางอย่างร่วมกัน หรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ย่อมที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้าม กลุ่มที่เฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

ปริดา ชิตทรงสวัสดิ์ (2538, อ้างถึงใน อุทิศ แก้วขาว, 2543, น. 13) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ดังนี้ ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่จำเป็นต้องคล้ายกัน หรือเหมือนกันเสมอไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น พอสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษา ทักษะคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทักษะคิดของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคล โดยตรง (Direct Personal Experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึก และความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำ หรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยบุคคล เมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของ พ่อ แม่ และครอบครัว

4. ทัศนคติและความคิดเห็นต่อกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็น หรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเราอย่างมาก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542, น. 12 - 13) ได้สรุป ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันออกไป คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นและการศึกษา ทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มาก มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่ม และสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่ม หรือสังคมนั้น ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่ม หรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนจะได้รับ ทั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

จากแนวความคิดเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า แต่ละบุคคลได้ให้แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึง และไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลเหมือนกัน หรือแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาในลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัว หรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และภูมิหลังทางสังคมที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

2.1.3 การวัดความคิดเห็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายการวัดความคิดเห็นไว้ ดังนี้

วัลลภ รัฐรัตนานนท์ (2545, น. 102 - 117) อธิบายว่า การวัดเจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมที่ใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S - D Sale = Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี - เลว ขยัน - ขี้เกียจ เป็นต้น

2. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบ หรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบ หรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติ สูง - ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ อย่างต่ำสุดถึงสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีการสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

Show and Wright (1976, pp. 28 - 29) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นทำได้ ดังนี้

1. การฉายภาพ เป็นการวัด โดยการสร้างจินตนาการ โดยใช้ภาพเป็นตัวกระตุ้น ให้บุคคลแสดงความคิดเห็น

2. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลให้ได้ข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

3. การใช้แบบสอบถาม เป็นการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

4. การให้เล่าความรู้สึก เป็นการให้เล่าความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นอาจใช้แบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ วิธีลิเคิร์ทสเกล วิธีกัทแมนสเกล วิธีเทอร์สโตนสเกล หรืออาจใช้การฉายภาพ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการให้เล่าความรู้สึก ซึ่งผู้วัด สามารถใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกันได้ตามความเหมาะสม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหาร

2.2.1 ความหมายของการดำเนินงาน

มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2542, น. 30) ได้อธิบายเกี่ยวกับการดำเนินงานไว้ว่า เป็นพฤติกรรม ด้านการปฏิบัติงาน เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไปเป็นพฤติกรรม ต้องอาศัยพฤติกรรม ระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ ทั้งทางความรู้และทัศนคติ สามารถประเมินผลได้ง่าย

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2545, น. 16) อธิบายว่า การดำเนินงานมีความหมายเช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของสิ่งที่มีชีวิตทุกชนิดที่แสดงออก โดยอาจจะสังเกตได้ หรืออาจอยู่ทั้งภายในและภายนอก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 406) ได้อธิบายว่า การดำเนินงาน หมายถึง การให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ.2555 - 2557) ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างเพียงพอ มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนน ภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟแสงสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

2. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ

3. ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ดังนี้ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชน เป็นประจำ มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน มีการจัดเวรยามเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือ ผู้ประสบวาตภัยและภัยธรรมชาติทุกครั้ง

4. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ มีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง จัดซื้อวัสดุสื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญ ทุกปี จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกปี

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดภาวะโลกร้อนเป็นประจำ มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการ จัดให้มีรถเก็บขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ จัดหาสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม

6. ด้านแหล่งน้ำ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านแหล่งน้ำ ดังนี้ มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่ม อย่างเพียงพอ มีการซ่อมแซม / ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ

7. ด้านการเมืองและการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการบริหาร ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมประชาชน เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน คือ เป็นพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ.2555 - 2557) ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างเพียงพอ มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟแสงสว่าง ภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

2. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ

3. ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ดังนี้ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชน เป็นประจำ มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการจัด เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน มีการจัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัย และภัยธรรมชาติทุกครั้ง

4. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ มีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง จัดซื้อวัสดุ สื่อการเรียน การสอน ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญทุกปี จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกปี

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนเป็นประจำ มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้มีรถเก็บขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ จัดหาสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม

6. ด้านแหล่งน้ำ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านแหล่งน้ำ ดังนี้ มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ มีการซ่อมแซม / ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ

7. ด้านการเมืองและการบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการบริหาร ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมประชาชน

เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน มีดังนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2542, น. 32 - 33)

1. ลักษณะประชากร เป็นลักษณะที่ช่วยให้เห็นถึงภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ, อายุ, เชื้อชาติ, สถานะทางเศรษฐกิจ, สังคม, สถานที่อยู่อาศัย และขนาดครอบครัว ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตามลักษณะประชากรอย่างเดียว ยังไม่เป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะแสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องคือ ความรู้ ความสามารถ และลักษณะทางจิตวิทยา

2. ลักษณะด้านความสามารถ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาที่จะเลือกคนเพื่อมาดำเนินงาน ความรู้ความสามารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการทำงาน เป็นแรงจูงใจขั้นต้นที่มีผลกระทบต่อไหวพริบของบุคคลที่เอาชนะสภาพแวดล้อมได้ บุคคลที่รู้ดีว่ามีความรู้ความสามารถในงานของเขา สามารถคิดได้ว่าเขาจะทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้น ความรู้ความสามารถแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านสมอง ซึ่งบ่อยครั้ง ได้ใช้ผลการเรียนเป็นเครื่องชี้วัดถึงแนวโน้มของความรู้ความสามารถด้านสมองและการปฏิบัติงาน

3. ลักษณะด้านจิตวิทยา เป็นการแสดงแนวโน้มของพฤติกรรมแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม ลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้ เช่น ทักษะคิด, การรับรู้, ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสำคัญของคุณลักษณะประชากรเหล่านี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความจำเป็นของแต่ละงาน ซึ่งเซอร์เมอร์ฮอร์น เห็นว่า คุณลักษณะประชากรจะต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละงาน เพื่อที่จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

4. ความพยายามในการทำงาน คุณลักษณะประชากรที่มีความเหมาะสมกับความจำเป็นของงานนั้น ยังไม่สามารถที่จะทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูง ทั้งนี้ ยังมีตัวแปรหนึ่งที่สำคัญและต้องมีก็คือ ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานนั้น คือ ต้องมีแรงจูงใจที่จะทำงาน เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่มีผลโดยตรงและคงไว้ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

5. การสนับสนุนจากองค์กร ในการปฏิบัติงานของบุคคลจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ บุคคลที่มีลักษณะบุคคลตรงกับความจำเป็นของงาน และได้รับการจูงใจในระดับสูง อาจไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดี หากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงาน หรือที่เรียกว่าข้อจำกัดด้านสถานการณ์ เช่น ขาดเวลาที่จะทำงาน, งบประมาณ, เครื่องมือ, เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ระดับความคาดหวัง

ของผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานมีหลายประการ เช่น คุณลักษณะประชากร, ความสามารถ, จิตวิทยา, ความพยายามในการทำงาน และการสนับสนุนจากองค์กร หากปัจจัยดังกล่าวมีความสมบูรณ์ จะทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ปัจจุบันการบริหารงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและมีความก้าวหน้า แต่ถ้าผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร จะทำให้องค์กรล้มเหลวได้ ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจึงมีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการบริหารอย่างยิ่ง

1. ความหมายของการบริหาร คำว่า การบริหาร ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Administration สำหรับคำว่าการบริหารนี้ ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2531, น. 6) กล่าวว่า การบริหารหมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administration Resource) มาประกอบตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ประยูทธ์ เจริญสวัสดิ์ (2540, น. 3) กล่าวว่า การบริหารหมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใด ๆ ที่ปฏิบัติตนเป็นผู้บริหารที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่จัดระเบียบ และดำรงไว้ซึ่งสภาพภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีระ รุญเจริญ (2542, น. 8) อธิบายว่า การบริหาร คือ การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่มคนในองค์กรที่ทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ การดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร อันมีบุคคลที่เป็นผู้บริหารเข้ามาทำหน้าที่ดำเนินการ

2. ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปในการบริหาร ถือว่ามีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า 4 M's การที่จัดว่าปัจจัยทั้ง 4 เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร ดังนี้ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2531, น. 7 - 9)

2.1 คน (Man) หรือบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหาร หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ คือบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์

ที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ดังนั้น จึงถือได้ว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในอันที่จะได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ นับตั้งแต่การสรรหา การฝึกอบรม เพื่อยกระดับความสามารถของบุคลากร รวมถึงการที่จะส่งเสริมให้กำลังใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และรวมถึงมีวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพอีกด้วย

2.2 เงิน (Money) หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปของตัวเงินที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งด้านงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน เพราะงบประมาณเป็นแผนสำหรับอนาคต โดยหลักการแล้ว ในการบริหารงบประมาณนั้นรวมถึงการจัดทำงบประมาณประจำปี การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การของบประมาณฉุกเฉิน และการประเมินผลการใช้งบประมาณ

2.3 วัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงการศึกษางานที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ การสำรวจการรับรู้ความจำเป็นในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ขององค์การกระบวนการจัดซื้อ กระบวนการใช้งาน การให้บริการ รวมถึงการเก็บบำรุงรักษา

2.4 การบริหารจัดการ (Management) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารเป็นกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน รวมถึงการควบคุม ซึ่งในแต่ละหน้าที่ดังกล่าว อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะ และจุดมุ่งหมายขององค์การ เช่น ถ้าเป็นองค์การของรัฐ ก็จะเน้นในเรื่องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ถ้าเป็นองค์การเอกชน จะมีเรื่องของกำไรเข้ามาเป็นส่วนสำคัญอีกด้วย

สรุปได้ว่า ทรัพยากรการบริหารมีปัจจัยที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ คน หน่วยงาน จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ เงินสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน เพราะเป็นแผนสำหรับอนาคต วัสดุอุปกรณ์ เกี่ยวข้องกับการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. วิธีการบริหาร เนื่องจากการบริหาร เป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ที่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ ซึ่งมนุษย์เองได้พยายามหาวิธีที่จะช่วยให้สามารถแก้ปัญหา และทำให้การปฏิบัติงานทางการบริหารทุกกรณีมีประสิทธิภาพทุกครั้ง และเหมาะสมกับสถานการณ์เสมอ ซึ่งมีวิธีการอยู่ 3 วิธี ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2530, น. 66 - 72)

3.1 วิธีการบริหารแบบการตัดสินใจ (Decisional Approach) การบริหารงานแบบนี้ได้มีบทบาทมากขึ้นในการบริหาร โดยอาศัยวิธีการทางคณิตศาสตร์เข้าช่วยเหลือเป็นการตัดสินใจเชิงปริมาณ วิธีการนี้ถือว่าการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด หน้าที่สำคัญของการบริหารตามแนวความคิดนี้ก็คือ การจัดให้มีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ และการทำการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมที่สุด ผู้ซึ่งต้องทำการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ จะต้องทำการเลือกส่วนประกอบของจุดมุ่งหมายต่าง ๆ หนทางต่าง ๆ ที่จะช่วยเหลือให้สำเร็จผลตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว สารสำคัญของ การตัดสินใจจึงต้องเกี่ยวข้องกับพิจารณาในแง่ของวัตถุประสงค์ กลยุทธ์ทางเลือก โอกาส และผลต่าง ๆ ที่จะออกมา วิธีการที่กล่าวนี้ จึงเป็นวิธีที่ให้ความสนใจต่อการตัดสินใจและระบบต่าง ๆ เป็นสำคัญ (Decision and System Centered)

3.2 วิธีการบริหารแบบระบบ เพื่อการปรับตัว (Adaptive Approach) ภาระหน้าที่ของการบริหารระบบนี้ก็คือ การพยายามที่จะสร้างสรรค์ให้องค์การมีความเข้มแข็งเรื่อย ๆ เพื่อให้ที่จะให้มีความสามารถในการที่จะรับกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และเพื่อที่จะพยายามทำให้องค์การมีหนทางเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เป้าหมายของการบริหารจะหมายถึง การสามารถอยู่รอดและมีลักษณะเป็นองค์การที่มีทรัพยากรที่เข้มแข็งและมั่นคง ที่พร้อมจะรับกับความกดดันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใน และที่เกิดขึ้นจากภายนอก ในด้านหนึ่ง ผู้บริหารจะพยายามปรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและมากเกินไป ให้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีส่วนประกอบที่เหมาะสมเพื่อรักษามิให้ความสัมพันธ์ที่สมดุลอย่างดีที่มีอยู่ต้องเสียไป ในขณะที่เดียวกันกับที่อีกด้านหนึ่งก็พยายามมิให้ความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องหยุดอยู่กับที่ ขาดการเติบโตโดยสิ้นเชิง

3.3 การบริหารตามสถานการณ์ (Situational Approach) วิธีการบริหาร ตามสถานการณ์ ช่วยให้มีการเชื่อมโยงทฤษฎีการบริหารที่เป็นศาสตร์ทางวิชาการ ให้มีโอกาสนำไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยตรง ทั้งนี้ เพราะจุดมุ่งหมายของวิธีการตามสถานการณ์นั้นก็คือ ตัวสถานการณ์ หรือชุดของเหตุการณ์ที่ซึ่งมีอิทธิพลต่อองค์การมากที่สุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง และด้วยการมุ่งเน้นถึงความสำคัญของการคิดตามสถานการณ์ (Situational Thinking) นี้เอง จึงช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจว่าภายใต้สถานการณ์เฉพาะนั้น ๆ ผู้บริหารควรจะใช้เทคนิคการบริหารอะไรจึงจะทำให้้องค์การสามารถบรรลุผลสำเร็จมากที่สุดได้ ข้อดีของวิธีการบริหารตามสถานการณ์ จึงเท่ากับเป็นการช่วยย่อช่วงเวลาการสร้างสมประสบการณ์ของนักบริหารที่เคยมี และต้องค่อย ๆ ศึกษานำเอาหลักการ

แต่ละอันมาฝึกฝน ประยุกต์ใช้อย่างซ้ำ ๆ ให้สามารถคิดวิเคราะห์กับสถานการณ์ได้ในทันที การต้องใช้เวลฝึกฝนหาความชำนาญทางด้านศิลปะการบริหารงานจึงจำเป็นน้อยลง การเข้าสู่สถานการณ์ได้ในทันที ย่อมทำให้การบริหารงานต่าง ๆ ถูกต้องตามความเป็นจริงได้เร็วขึ้น

วิธีการบริหารตามสถานการณ์นี้ แม้จะเป็นของใหม่ที่พัฒนาขึ้นมาในช่วงทศวรรษที่ 1960 นี้ก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่าทฤษฎีการบริหารต่าง ๆ จะผิดบกพร่องในตัวเองก็หาไม่ ตรงกันข้าม วิธีการบริหารตามสถานการณ์จะมีความใกล้เคียงกับวิธีการแบบระบบ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พยายามเข้ามาช่วยประสาน (Integrate) วิธีการต่าง ๆ ให้เข้ามาร่วมกัน และนอกจากนี้ ยังช่วยเน้นถึงความเกี่ยวพันที่มีต่อกันของหน้าที่ทางการบริหารทั้งหลาย มากกว่าที่จะปล่อยให้มีการศึกษาแต่ละหน้าที่แยกจากกันอีกด้วย

สรุปได้ว่า วิธีการบริหารสามารถปรับเปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ การบริหารที่เหมาะสมมี 3 วิธี คือ การบริหารแบบการตัดสินใจ การบริหารแบบระบบเพื่อการปรับตัว และการบริหารตามสถานการณ์

4. บทบาทของผู้บริหาร ในการพิจารณาถึงบทบาทของผู้บริหารนี้ อาจมีการแยกแตกต่างกันไป ทั้งนี้ สุดแต่ทัศนคติของแต่ละคนที่มองกัน อย่างไรก็ตามบทบาท 10 ประการของนักบริหาร มีดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2530, น. 76 - 77)

4.1 เป็นตัวแทนของกิจการ (Figurehead) คือ การเป็นตัวแทนในฐานะหัวหน้าของกิจการ ซึ่งในการนี้ ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย หรือเป็นประธานในงานพิธีต่าง ๆ เช่น การรับแขกพิเศษที่มาเยี่ยมบริษัท เป็นประธานในพิธีแจกรางวัลประจำปี การเป็นผู้กล่าวชมเชยแก่พนักงานผู้เกษียณอายุ เป็นต้น

4.2 เป็นผู้นำ (Leader) คือ บทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำ โดยการชักนำและจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชานั่นเอง

4.3 เป็นผู้ประสานกับฝ่ายอื่น (Coordinator) คือ บทบาทในการเป็นผู้ประสานกับบุคคลภายนอกองค์กร โดยเฉพาะกับบุคคลที่อยู่ในระดับเดียวกัน เช่น กับสมาคมต่าง ๆ เป็นต้น พร้อมกับการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับภายนอก ก็จะมีการติดต่อกับเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในฝ่ายอื่น ๆ เพื่อที่จะให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีที่จะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

4.4 เป็นผู้คอยติดตามข้อมูล (Monitor) นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องคอยติดตามรับฟังข่าวสารข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการภายในและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายนอกด้วย นอกจากนี้ ยังรวมถึงการคอยติดตามแนวโน้ม และคอยเรียนรู้ทำความเข้าใจกับแนวความคิดใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอีกด้วย รวมทั้งการคอยปะติดปะต่อข่าวสารข้อมูลที่ได้ยินได้ฟังมาจากแหล่งภายนอก ให้เป็นเค้าโครงและรูปร่างที่ชัดเจนขึ้นด้วย

4.5 เป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูล (Disseminator) คือ บทบาทในส่วนที่เกี่ยวกับการคอยแจกจ่ายข้อมูลที่ได้รับมาจากสมาชิกภายนอกองค์กรให้กับสมาชิกขององค์กร เช่น การจัดประชุมชี้แจงให้กับพนักงานภายหลังจากการออกเยี่ยมลูกค้า เป็นต้น

4.6 เป็น โฆษก (Spokesman) คือ การเป็นตัวแทนให้กับองค์กรในการให้ข่าวและข้อมูล เมื่อผ่านข่าวสารข้อมูลไปสู่สภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การออกไปเป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์ให้กับสมาคมการค้า หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4.7 การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) คือ การริเริ่มการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยมีการติดตามช่องทางโอกาสต่าง ๆ และลงมือจัดทำโครงการปรับปรุงงานต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

4.8 เป็นผู้แก้ไขปัญหายุ่งยาก (Disturbance Handler) คือ การลงไปปรับบทแก้ไขข้อยุ่งยากที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัญหาที่มีได้คาดคิดมาก่อนให้ลุล่วงไปในทางดี

4.9 เป็นผู้แบ่งสรรทรัพยากร (Resource Allocator) คือ รับผิดชอบในการเป็นผู้แบ่งสรรทรัพยากรทุกชนิดให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยการพิจารณาและให้การอนุมัติงบประมาณต่าง ๆ และรวมถึงการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ด้วย

4.10 เป็นผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator) คือ รับผิดชอบเป็นตัวแทนขององค์กรในการเจรจาเรื่องสำคัญ ๆ เช่น ในด้านแรงงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐกับสมาคมการค้า

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนองค์กรในฐานะหัวหน้า เป็นผู้นำ เป็นผู้ประสานกับบุคคลภายนอก เป็นผู้คอยติดตามข้อมูล เป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูล เป็นตัวแทนให้กับองค์กรในการให้ข่าวและข้อมูล เป็นผู้แก้ไขปัญหายุ่งยากที่เกิดขึ้น เป็นผู้แบ่งสรรทรัพยากรทุกชนิดให้กับหน่วยงาน และเป็นตัวแทนขององค์กรในการเจรจาเรื่องสำคัญ

5. หน้าที่ในการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2530, น. 79 - 82) กล่าวถึงหน้าที่ในการบริหาร 5 ประการ ดังนี้

5.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดวิธีทางที่จะปฏิบัติไว้เป็นล่วงหน้า (Predetermine a Course of Action) ซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จตามต้องการ การวางแผนขององค์กรต่าง ๆ มักจะเกี่ยวข้องกับความคิดพิจารณา (Thinking) ถึงอนาคตขององค์กรจากปัจจุบันสัมพันธ์ไปถึงเรื่องราวในอนาคตที่จะเป็นผลกระทบต่อองค์กร การวางแผนมีสาระสำคัญอยู่ที่กระบวนการคิดที่จะต้องครอบคลุมเป็นสาระในทุกแง่ทุกมุม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลยุทธ์ (Strategy) สำหรับการทำงาน สิ่งที่จะต้องกระทำและการกำหนดวิธีการสัมพันธ์ที่จำเป็น ที่จะเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ในการดำเนินการวางแผนนั้น เริ่มแรกสุดจะต้องใช้ดุลพินิจ เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนว่าองค์กรต้องการที่จะทำอะไรให้ได้อะไร หรือต้องการให้องค์กรเป็นอย่างไร เมื่อสิ้นสุดถึงระยะใดระยะหนึ่งที่คาดคิด หรือนั่นก็คือการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย (Objectives or Goals)

ขององค์กรนั่นเอง จากนั้นก็ต้องพิจารณากำหนดสิ่งที่จะเป็นจะต้องกระทำที่ดีที่สุด เพื่อที่จะให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น การวางแผนจึงมีความหมายในรูปของการคิดที่จะเป็นต้องประกอบด้วยการมองการณ์ไปข้างหน้า การคาดการณ์ถึงสภาพความเป็นไปของสภาพแวดล้อมคาดคะเนถึงความต้องการและสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถสรุปขึ้นเป็นแผนการกระทำที่จำเป็น และเหมาะสมสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดังกล่าว หน้าที่ในการวางแผนนี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจหรือส่วนที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการ เพราะเหตุผลต่าง ๆ ที่อาจสรุปสนับสนุนไว้ ดังนี้

5.1.1 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือทิศทางการทำงานในอนาคตขององค์กร ซึ่งเปรียบได้กับเป็นการเลือกหนทางชีวิตขององค์กรก็ว่าได้

5.1.2 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคิดที่ต้องใช้เหตุผล คิดให้ถูกต้องที่สุดเพื่อกำหนดว่าจะต้องใช้ทรัพยากรอะไร หรือต้องกระทำอะไรบ้างจึงจะทำให้สามารถสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ได้

5.1.3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดวิธีการแบ่งสรรการใช้ทรัพยากร และสิ่งที่จำต้องกระทำต่าง ๆ

5.1.4 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการที่จะใช้ประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ และเป้าหมายที่กำหนดขึ้นต่าง ๆ ที่กำลังพยายามทำอยู่นั้น

ด้วยเหตุผลที่การวางแผนต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้คือ เกี่ยวข้องกับการเลือกจุดมุ่งหมายของการกระทำ การเลือกวิธีที่จะกระทำการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรที่ได้ลงทุนมา และมาตรการที่จะคอยกำกับดูแลให้มั่นใจได้เสมอว่าสิ่งที่กำลังกระทำอยู่นั้นเหมาะสมที่สุดเสมอ เหล่านี้ประกอบกับเป็นเรื่องที่จะต้องใช้ความสามารถในการคิดอย่างสมเหตุและเป็นสาระที่มีประโยชน์ การวางแผนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งและกระทำได้ยาก และต้องใช้เวลามาก เพราะในกระบวนการคิดวางแผนนั่นเอง โอกาสที่จะผิคนั้นมีมาก ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากข้อจำกัดหลายทางด้วยกัน เช่น การมองข้าม หรือมองไม่เห็นถึงสิ่งที่เป็นปัจจัย หรือสาระสำคัญบางอย่าง ซึ่งอาจมองได้ไม่ทั่วถึง การจำกัดด้วยเวลาที่เร่งรัดให้ต้องตัดสินใจ หรือความยากลำบากของการคาดการณ์เรื่องในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยในสภาพแวดล้อมที่มักจะมีอยู่เสมอมิได้ขาด ทั้งในรูปของการเปลี่ยนแปลงที่นึกถึงได้ และนึกได้ถึงว่าจะเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

5.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการกำหนด จัดเตรียม และจัดความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.1 หน้าที่ในการจัดองค์การนี้ จะเริ่มต้นด้วยการพิจารณากำหนดให้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องกระทำ เพื่อให้สำเร็จตามแผนงานที่ได้วางไว้จากเป้าหมายและแผนการทำงานต่าง ๆ ผู้บริหารย่อมจะทราบได้ว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง มากน้อยแค่ไหน และมีลักษณะอย่างไรที่จะต้องทำ จากนั้น ผู้บริหารจึงต้องดำเนินการจัดเตรียมกิจกรรม หรืองานที่จะต้องทำเหล่านี้ ให้เป็นกลุ่มงานต่าง ๆ งานใดที่เหมือนกันก็จะรวมเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อมอบหมายให้แก่ผู้บริหารแต่ละคน พร้อมทั้งทำการมอบหมายอำนาจหน้าที่ (Delegation of Authority) ให้เพื่อใช้สำหรับการทำงานที่ได้รับผิดชอบไปทำ และขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินการจัดให้มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มกิจกรรมที่แบ่งแยกกันที่ทำงาน เพื่อเป้าหมายหรือแผนงานอันเดียวกัน เรื่องทั้งหมดนี้ก็คือ ความพยายามในการกำหนด “ลักษณะใน โครงสร้างขององค์การ” (Organization Structure) ขึ้น เพื่อช่วยเป็นเครื่องมือสำหรับการทำงานขององค์การ การจัดองค์การดังกล่าวนี้จะต้องกระทำได้เหมาะสม ถูกต้อง และสามารถอำนวยความสะดวกให้คนที่อยู่ในองค์การเดียวกันที่ต่างฝ่ายต่างทำงาน ให้ได้ทราบถึงขอบเขตของงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และสามารถทำงานร่วมกับฝ่ายอื่นได้อย่างดี

5.2.2 วิธีการดำเนินการจัดองค์การขององค์การใด ๆ ก็ตาม จะเป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งหมด กล่าวคือ จะต้องมีการแบ่งแยกงานออกเป็นกลุ่ม ๆ และรวมเอากิจกรรมที่เหมือนกันเป็นประเภทเดียวกันเข้าไว้ด้วยกันเป็นกลุ่ม ต้องทำการมอบหมายงานให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มอบหมายอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงาน และขณะเดียวกันก็ต้องจัดให้มีการประสานงานกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดด้วย

5.2.3 ในกรณีขององค์การธุรกิจ กิจกรรมตามเป้าหมายและแผนงานที่ทำการผลิตสินค้าเพื่อขายหากำไรนั้น กิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ก็มักจะประกอบด้วยงานที่แบ่งเป็นกลุ่มงานผลิต, งานขาย, งานจัดซื้อ, งานบัญชี และการเงิน และงานบริหารบุคคล เป็นต้น

5.2.4 กลไก และหลักสำคัญของการจัดองค์การที่ผู้บริหารทุกคนต้องคำนึงถึงเสมอ ก็คือ ด้วยเป้าหมายที่สูงขึ้น และเป็นงานใหญ่ที่ยากขึ้นที่ต้องอาศัยคนและความชำนาญงานด้านต่าง ๆ มากขึ้นนั้น สิ่งที่จะต้องทำก็คือ การแบ่งงานกันทำตามถนัดทั้งในแง่แบ่งตามแนวอนตามหน้าที่งาน เช่น งานผลิต งานบัญชี และการเงิน และแบ่งตามแนวตั้ง ตามขนาดความสามารถ เช่น ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และต่ำ เพื่อให้เกิดผลดีในทางประหยัด และประสิทธิภาพหลักของการแบ่งงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ไปทำ การกระจายงาน หรือมอบหมายงานออกไป จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เพื่อมิให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่รับมอบหมายงานไปทำผิดวัตถุประสงค์ หรือขัดแย้งซับซ้อนกับฝ่ายอื่น

การกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ที่ชัดเจนของทุกฝ่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็น และด้วยเหตุที่วัตถุประสงค์ที่คาดคิดไว้ในบั้นปลายนั้น แท้จริงก็คือการสำเร็จผลตามเป้าหมายอันเดียวกันนั่นเอง ผู้บริหารขององค์การจึงจำต้องคำนึงถึงหลักของการให้มีการประสานงาน (Coordination) อยู่เสมอตลอดเวลา สิ่งที่เกิดขึ้นตามกระบวนการจัดองค์การ จึงย่อมมีความมุ่งหมายเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการพิจารณาอยู่ด้วยตลอดเวลา

5.3 การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)

5.3.1 หน้าที่ในการจัดคนเข้าทำงานนั้น ได้แก่ การคัดเลือกและบรรจุคนเข้าทำงาน และธำรงรักษาให้มีคนงานที่มีประสิทธิภาพในตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การ หน้าที่นั้นจะเป็นหน้าที่ต่อเนื่องจากหน้าที่การจัดองค์การ โดยตรง กล่าวคือ ด้วยการจัดองค์การ หน้าที่ตำแหน่งงานต่าง ๆ จะถูกระบุและกำหนดไว้ให้เห็นถึงขอบเขต และความยากง่ายของงานในแต่ละตำแหน่ง และการหวังให้งานทุกอย่างขององค์การมีทางบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ย่อมต้องการคนงานที่มีความรู้ความสามารถพร้อมตามความจำเป็นสุด แล้วแต่ความยากง่ายของงานแต่ละประเภท ผู้บริหารย่อมต้องจัดการตามหน้าที่ประการนี้ ด้วยการจัดทำงานแผนกำลังคนสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ประเมินกำลังคนที่มีอยู่แล้ว และดำเนินการคัดเลือกหาบุคคลที่มีความสามารถเหมาะสม รวมตลอดถึงการแนะนำคนให้เข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ก่อนการทำงาน การฝึกอบรมและพัฒนาคนงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น

5.3.2 หน้าที่การจัดคนเข้าทำงานนี้ นับได้ว่าเป็นหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการทำงานในอนาคต ทั้งนี้ เพราะผลการดำเนินงานจะเป็นไปในรูปใด ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคนงาน ซึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ และการสั่งการจะเป็นไปได้ราบรื่นเพียงใดก็ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะคุณภาพของคนงานที่มีอยู่เช่นเดียวกันด้วย ดังนั้น การมุ่งสนใจให้มีความพร้อมเพียงในด้านกำลังคน จึงเท่ากับเป็นการประกันให้องค์การมีทางบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ส่วนหนึ่ง การมีคนงานที่ดียอมให้องค์การมีทางได้ประโยชน์จากการช่วยคิดริเริ่ม การร่วมมือ และการได้ประสิทธิภาพในงานที่ปฏิบัติ

5.3.3 ปัญหาสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่จัดคนเข้าทำงานนี้ จะอยู่ที่การจัดคนเข้าทำงานในตำแหน่งงานบริหาร ทั้งนี้ เพราะงานในตำแหน่งบริหารต่าง ๆ นั้น เป็นงานยากที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกต่อจากผู้บริหารชั้นสูง และต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นนักบริหาร (Managerial Skills) ด้วย ด้วยความจำเป็นดังกล่าว และ โดยเฉพาะการให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ เป็นเรื่องจำเพาะที่ต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ ผู้บริหารทุกคนจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจต่อหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นอันมาก

5.4 การสั่งการ (Directing) หมายถึง ความพยายามที่จะให้การกระทำต่าง ๆ ของทุกฝ่าย ในองค์กร เป็นไปในทางที่จะส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การสั่งการนี้ มักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่มีความสามารถ รู้จักวิธีในการชี้แนะ และความคุมบังคับบัญชา (Guiding and Supervising) ให้การทำงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นไปตามที่ต้องการมากที่สุด หน้าที่หลายด้านที่จะต้องปฏิบัติในการสั่งการก็คือ ผู้บริหารทุกคนจะต้องรู้จักทำการมอบหมายงาน (Delegate) ได้ถูกต้อง ต้องเข้าใจถึงหลักและวิธีการจูงใจคน และสามารถกระตุ้นให้สอดคล้องและเข้ากันได้เป็นอย่างดี และรวมตลอดถึงมีศิลปะในการกระตุ้นส่งเสริมให้ฝ่ายต่าง ๆ มีความคิดริเริ่ม และอุทิศกำลังแรงกำลังความคิดให้ประโยชน์ต่องานขององค์กร และการรู้จักวิธีการขัดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้ด้วย

แม้ว่าแนวความคิดที่เกี่ยวกับการสั่งการดังกล่าวมานี้ จะดูเป็นเรื่องง่ายก็ตาม แต่วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการสั่งการ เพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการนั้น เป็นเรื่องที่กระทำได้ยากและจำต้องอาศัยศิลปะในการจัดการเข้าช่วยเป็นอันมาก หลักและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ จำต้องมีการนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ผลที่ได้จึงจะเป็นไปตามที่หวังเอาไว้ในการปฏิบัติ หน้าที่ดังกล่าวนี้ ผู้บริหารทุกคนจะต้องกระทำตนเป็นผู้นำ (Leadership) ที่เหมาะสม และจะต้องเข้าใจถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล (Humanbehavior) เป็นอย่างมาก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ จะต้องมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Humanrelations Skills) อยู่ไม่น้อย ความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Sciences) จึงเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญไม่แพ้ความรู้ทางด้านเทคนิคอื่น ๆ เหตุผลก็เพราะตลอดกระบวนการของการบริหารงาน ผู้บริหารจำต้องเกี่ยวข้องกับคนอยู่เสมอ มิได้ขาด และคนก็เป็นปัจจัยที่มีโอกาสที่จะผันแปรไปในทางต่าง ๆ ได้มากกว่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น เครื่องจักร เป็นต้น

มีผู้กล่าวเสมอว่า คน เป็นหัวใจของความสำเร็จ หรือล้มเหลวขององค์กร ซึ่งก็เป็นคำกล่าวที่เหตุผลสนับสนุนอย่างชัดเจน ปัญหาของผู้บริหารในหน้าที่ของการสั่งการจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถจัดการ และสั่งการตัวคนในขณะที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ปฏิบัติไปในทิศทางที่ส่งเสริมให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์สูงสุดได้

5.5 การควบคุม (Controlling) คือ การบังคับ หรือกำกับให้การทำงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนในการจัดการงานต่าง ๆ ให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ได้นั้น เพื่อที่จะให้แน่ใจได้ว่าการลงทุนเพื่อประกอบกิจการจะไม่สูญเปล่า และเพื่อให้มีการระมัดระวังป้องกันมิให้เกิดการสูญเสีย ผู้บริหารจำต้องมีมาตรการในการควบคุมงานของตนอยู่เสมอ การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมของผู้บริหารนั้น เริ่มแรกสุด ผู้บริหารจะต้องทำการจัดระบบการรายงาน (Reporting System) เพื่อใช้สำหรับการควบคุมขึ้น โดยต้องพิจารณากำหนดว่าข้อมูล หรือตัวเลขใดที่จำเป็นสำหรับการควบคุมบ้าง จากนั้น ก็จะต้อง

กำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขึ้น เพื่อใช้วัดผลการทำงานในการดำเนินการควบคุม วิธีการก็คือ ทำการวัดผลการดำเนินงานที่ทำไป เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงข้อเสียของงานที่ได้ทำไปแล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการที่จะได้ทราบถึงปัญหาและดำเนินการแก้ไขสิ่งที่แตกต่างจากแผนได้ ซึ่งย่อมจะทำให้เกิดความแน่ใจได้ว่างานที่จะทำต่อ ๆ ไปนั้น มีทางที่จะสำเร็จตามแผนได้ แม้ว่าได้ทางปฏิบัติการวางแผนจะต้องมาก่อน การควบคุมก็ตาม แต่การมีการวางแผนแต่เพียงอย่างเดียว และตรงตามเวลาตามแผน ซึ่งได้คาดการณ์ไว้แล้วเท่านั้น ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการเสียหายจะไม่เกิดขึ้น ผู้บริหารทุกคนจึงจำเป็นต้องติดตามควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ทราบได้ว่างานที่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ และจะต้องทำการแก้ไขสิ่งใดบ้าง

ในสมัยก่อนงานทางด้านควบคุมนี้ มักจะสนใจควบคุมเฉพาะผลงานที่สามารถวัดได้ง่ายและชัดเจนเท่านั้น เครื่องมือที่ใช้ควบคุมส่วนใหญ่มักจะประกอบด้วยตัวเลขงบประมาณ ค่าใช้จ่าย บันทึกต่าง ๆ ที่ได้จากการตรวจสอบผลงาน และบันทึกเกี่ยวกับเวลาที่เสียไป ทั้งที่เกิดจากคนและเครื่องจักร เป็นต้น แต่เครื่องมือที่ใช้ควบคุมเหล่านี้จะสามารถใช้วัดผลงานเฉพาะในส่วนที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผิดไปจากแผนเท่านั้น แต่โดยที่ในความเป็นจริงสิ่งที่ผู้บริหารต้องการจะวัด หรือควบคุมก็คือผลงานที่ได้ทำไป และผลงานดังกล่าวนี้ ถ้าจะครอบคลุมให้ทั่วถึงทุกด้านแล้วก็คือ ผลงานที่เกิดจากการกระทำของคนรวมอยู่ด้วย ซึ่งบางอย่างอาจจัดให้เห็นโดยชัดเจนได้ยาก เช่น ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบให้ลุล่วงไป ประสิทธิภาพในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ในหน้าที่งานของตน เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องควบคุมด้วยเช่นกัน ดังนั้นที่ถูกต้องแล้ว ปัญหาของการควบคุมจึงควรอยู่ที่ตัวคนเป็นประเด็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องกำหนดให้คนงานต้องรับผิดชอบต่อผลแตกต่างที่เกิดขึ้นในทางไม่ดีจากการปฏิบัติงานของตน และจำเป็นที่คน ๆ นั้น จะต้องทำการปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นด้วย ดังนั้น ความสมบูรณ์ครบถ้วนต้องการควบคุมจึงควรอยู่ที่การควบคุมคนว่าทำงานไปเป็นอย่างไรบ้างมากกว่า

จากการพิจารณาเรื่องปัญหาของการควบคุม ว่าอยู่ที่การควบคุมการทำงานของตัวบุคคลนี้เอง หน้าที่ในการควบคุมจึงควรรวมถึงการควบคุมพฤติกรรมในหน้าที่งานของคนงานด้วยการใช้ระบบการให้รางวัลผลตอบแทน และการลงโทษทางวินัยรวมอยู่ด้วย

กล่าวโดยสรุป หน้าที่ในการบริหารทั้ง 5 ประการนี้ จะเป็นหน้าที่สำคัญที่แยกออกมาให้เห็นถึงภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่พึงต้องปฏิบัติ ซึ่งถ้าหากจะพิจารณาขอบเขตของสิ่งที่ผู้บริหารต้องเกี่ยวข้องแล้ว หน้าที่ในการบริหารของผู้บริหารทุกคนจะเกี่ยวกับการจัดการ(Manage) 3 อย่าง คือ การจัดการเกี่ยวกับด้านความคิด หรือนั่นก็คือ การจัดองค์การเพื่อให้มีการจัดแบ่งกิจกรรมทรัพยากรและสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้มีระเบียบในการปฏิบัติงานร่วมกัน และการจัดการเกี่ยวกับคน

หรือนั่นก็คือ การจัดคนเข้าทำงานเพื่อให้ได้คนดีที่มีความสามารถเหมาะสม การสั่งการเพื่อให้คนงาน (หรือผู้ตาม) ทั้งกรณีรายบุคคลและกลุ่มปฏิบัติงานด้วยดี และการควบคุมเพื่อให้การปฏิบัติงานของ ทุกฝ่ายเป็นไปตามแผนที่คาดคิดมากที่สุด หน้าที่ในการบริหารที่จะต้องจัดการงานสามสิ่งดังกล่าวนี้ นับได้ว่าได้ครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจะต้องเกี่ยวข้องในการบริหารองค์การทุกประเภท

6. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ในการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ควรจัด หรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้ (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2542, น. 42 - 46)

6.1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎของบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของ ตัวบุคคล

6.2 หลักคุณธรรม (Morality) ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงรณรงค์ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์, จริงใจ, ขยัน, อดทน, มีระเบียบวินัย และประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

6.3 หลักความโปร่งใส (Trans Parency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทูทวงการ ให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษา ที่เข้าใจง่าย

6.4 หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นใจการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

6.5 หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิความสำนึก ในความรับผิดชอบต่อสังคม การเอาใจใส่ปัญหาสาธารณะ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีผลเสียในการกระทำของตน

6.6 หลักความคุ้มค่า (Value) ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยตรงรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สรุปได้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบ ในสังคมภาครัฐและการปกครองท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ สามารถ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้ความสามัคคีและร่วมกันเป็นหลักก่อให้เกิดพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเสียหาย ภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.3.1 ความหมายการพัฒนา

มีผู้ให้ความหมายของ “การพัฒนา” ไว้หลากหลาย ดังนี้

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2523, น. 5) อธิบายถึงการพัฒนา ว่าเป็นขบวนการทางสังคม โดยประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติการก่อตั้งกลุ่ม และวางแผนในการ แก้ไขปัญหา รวมถึงการช่วยเหลือจากองค์การรัฐบาล

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2525, น. 152) ให้ความหมายของการพัฒนาว่า หมายถึงวิธีการทำงาน ให้เกิดผลสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2532, น. 49) ให้ความหมายของการพัฒนาว่า หมายถึงขบวนการ ที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534, น. 11) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาว่า หมายถึงการทำให้ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยบุคคล หรือกลุ่มคน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 779) อธิบายว่า “การพัฒนา” หมายถึง ทำให้เจริญ

จากคำนิยามของการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึงกิจกรรมที่ บุคคล คณะบุคคล องค์กร ซึ่งอาจเป็นองค์กรเอกชน หรือองค์กรของรัฐมุ่งกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้แนวคิดในหลักการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน 10 ประการ ดังนี้ (ยูวันน์ วุฒิเมธี, 2534, น. 11 - 14)

1. โครงการดำเนินงานพัฒนา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
2. โครงการพัฒนานั้น จะต้องเป็นโครงการเอนกประสงค์คือ มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน หรือปรับปรุงความสุขความเจริญได้ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
3. การพัฒนาจะต้องเริ่มดำเนินการ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนไปพร้อม ๆ กับการดำเนินงาน
4. ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการสร้างพลังชุมชน และจัดรูปสถาบัน หรือหน่วยงานปกครอง หน่วยงานบริการของประชาชนขึ้น
5. ต้องแสวงหาผู้นำในท้องถิ่น และพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็น
6. ต้องยอมเปิดโอกาสให้สตรีและเยาวชน ได้เข้ามามีบทบาทร่วมพัฒนามากที่สุด เพราะสตรีมีบทบาทต่อการขยายตัวของงาน และแนวคิดต่าง ๆ ส่วนเยาวชนนั้น จะสามารถเป็นกำลังรับช่วงได้เป็นอย่างดี
7. รัฐบาลจะต้องจัดบริการไว้ให้พร้อม เพื่อคอยเสริมงานของประชาชน และเป็นหลักประกันความสำเร็จของงาน และเป็นกำลังใจของผู้ปฏิบัติ
8. มีการวางแผนเพื่อการพัฒนาอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับชาติ จนถึงระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดบริการงานในทุกๆระดับจะต้องมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง
9. ในการดำเนินงานพัฒนานั้น ควรสนับสนุนให้องค์การเอกชน องค์การอาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย
10. ในการวางแผนเพื่อการพัฒนานั้น ต้องมีการวางแผนดำเนินงานให้เกิดความเจริญพร้อม ๆ กันไป ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความเจริญให้ได้ระดับกันทุกส่วนของประเทศ

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2532, น. 151 - 154) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่เป็นหลัก 9 ต. ในการพัฒนา ดังนี้

1. ต้องพัฒนาพร้อมกันทุกด้าน งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องพัฒนาทั้งในด้านตัวบุคคล และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ จึงกล่าวได้ว่า งานพัฒนานั้น เป็นกระบวนการศึกษาภาคชีวิตทุก ๆ ด้าน

2. ต้องฝึกประชาชนเป็นหลักในการดำเนินงาน หมายความว่า ยึดเอาความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงของประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากงานพัฒนานั้น ต้องให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าของผลงาน และพลังความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวประชาชนเอง ให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการทำงาน และการนำพลังความสามารถที่เขามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและชุมชน รวมทั้งการให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และภาคภูมิใจในตนเอง

3. ต้องพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด งานพัฒนาเป็นงานที่เริ่มต้นจากสิ่งที่มีชุมชนมีอยู่ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงและแสวงหาก็คือ ทรัพยากรในชุมชนไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรทางสังคม

4. ต้องยึดหลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน หมายความว่า งานพัฒนาจะต้องเกิดขึ้นจากความเห็นชอบของคนในชุมชนเอง อาจเกิดจากการประชุมปรึกษาหารือกันของคนกลุ่มเล็ก แล้วขยายแนวร่วมสู่คนกลุ่มใหญ่ การดำเนินการจะไม่มีลักษณะของการออกคำสั่ง หรือสั่งการจากหน่วยงานใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด โครงการ หรือกิจกรรมจะต้องเกิดขึ้น โดยประชาชนช่วยกันคิดช่วยกันทำ

5. ต้องใช้หลักการประสานงานกับหน่วยต่างๆ ของรัฐบาล ทั้งนี้ เพราะงานพัฒนาไม่ใช่งานของใคร หรือหน่วยงานใด โดยเฉพาะ และไม่ใช่งานที่คนเดียวจะทำได้ จำเป็นต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย บางครั้งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ช่วยแนะนำ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ หรือเทคนิคต่าง ๆ นักพัฒนาควรรู้จักใช้หลักการประสานงานตามความเหมาะสม

6. ต้องดำเนินงานแบบค่อยเป็นค่อยไป ในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้หลักเริ่มจากสิ่งง่ายก่อน แล้วค่อยก้าวไปสู่สิ่งที่ยากกว่าตามลำดับ ดังนั้น ผู้ที่ทำงานพัฒนาร่วมกับประชาชน จะต้องเข้าใจสภาพปัญหา รู้จักลำดับความสำคัญ และความยากง่ายในการแก้ปัญหา โดยจะต้องกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับความยากง่ายนั้น ๆ

7. ต้องคำนึง จังหวะ เวลา ความต้องการ และความสนใจของประชาชนในชุมชน ในการที่จะนำสิ่งใหม่ ๆ เข้าไปให้ประชาชนเลือกตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลดีผลเสียที่จะกระทบต่อประชาชน การกระทำที่ไม่สอดคล้องกับจังหวะ เวลา และความต้องการของประชาชน ย่อมดำเนิน

ไปได้ยากลำบาก ได้ผล ไม่คุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ไป หรือแม้บางครั้งอาจจะมีผลดีอยู่บ้าง แต่ผลนั้นจะไม่คงอยู่นานจรรีงยั่งยืน

8. ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น การดำเนินงานพัฒนา ต้องเริ่มด้วยการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลชุมชนในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน หมายความว่าถึงความคิด, ความเชื่อ, ขนบธรรมเนียมประเพณี, การประกอบอาชีพ, การทำมาหากิน และอื่น ๆ หรือการสวนกับกระแสวัฒนธรรม ย่อมพบกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานไม่มากนักน้อย

9. ต้องเริ่มต้นทำงานกับกลุ่มผู้นำก่อน โดยทั่วไปกลุ่มผู้นำจะเป็นตัวแทน หรือแกนนำของคนในชุมชนที่จะตอบรับ หรือปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่าง ๆ การยอมรับบทบาทของกลุ่มผู้นำจะช่วยให้งานสำเร็จตามเป้าหมายเร็วขึ้น และในกระบวนการปฏิบัติงาน ควรจะรับฟังความเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนไปพร้อม ๆ กันด้วย

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534, น. 37 - 39) ได้รวบรวมแนวคิดที่เป็นแนวทาง ที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยึดถือในการพัฒนา ดังนี้

1. ละทิ้งนิสัยและความรู้สึกต่าง ๆ ที่คิดว่าตนเป็นผู้ปกครอง ผู้คุ้มครอง ผู้เหนือกว่าประชาชนด้วยประการทั้งปวง
2. เรียนรู้ขนบธรรมเนียมในหมู่บ้านที่ตนเข้าไปทำงาน
3. พยายามเข้าใจในสิ่งที่ชาวบ้านทำ และวิธีการที่ชาวบ้านเขาทำกัน
4. เลือกดำเนินการที่ริเริ่มด้วยความระมัดระวังยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดและการสร้างภาพพจน์ที่ดี
5. เริ่มดำเนินงานกับชาวบ้านในระดับที่จะได้รับความสำเร็จก่อน
6. เลือกดำเนินกิจกรรมที่ชาวบ้านสนใจ
7. ไม่หวังผลมากเกินไป จงเริ่มต้นด้วยโครงการง่าย ๆ และที่สามารถเห็นผลได้อย่างชัดเจนในระยะเวลาอันสั้น
8. ทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าตนสามารถปรับปรุงสถานการณ์ของชาวบ้านได้
9. นำความเป็นอยู่ นิสัยธรรมชาติของประชาชนในชุมชนมาใช้ให้ได้ผลมากที่สุด
10. มีความพอใจที่จะเริ่มด้วยงานเล็กๆก่อน
11. การดำเนินงานควรคิดในแง่เศรษฐกิจ สังคมที่อาจเป็นไปได้ไม่ใช่ในแง่ของอุดมคติ
12. สนใจและมุ่งดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และขยายให้กว้างออกไป
13. ดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนในโครงการ
14. ใช้สถาบันต่าง ๆ และผู้นำที่อยู่ในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์
15. สังเกตชาวบ้านเสมอ เพื่อปรับตัวให้เข้ากันได้

16. ทำให้ชาวบ้านเกิดความรู้ในการรับผิดชอบให้เร็วที่สุด
17. เข้าไปติดต่อเกี่ยวข้องกับชาวบ้านในฐานะที่เท่าเทียมกัน
18. คบหาสมาคมกับชาวบ้านเสมอ
19. สำนวณมูลเหตุของใจของตนเองก่อนที่จะแนะนำอะไร ๆ ในหมู่บ้าน
20. ระลึกไว้เสมอว่าชาวบ้านทุกคนในหมู่บ้านเป็นบุคคลสำคัญ
21. ปฏิบัติอยู่หลังจากเสมอ
22. พยายามหลีกเลี่ยงอย่าให้เกิดฝ่ายตรงข้ามขึ้นในการปฏิบัติงาน
15. ควรเรียกค่าบริการเฉพาะส่วนที่จำเป็น
23. งานพัฒนาจะให้ผลสมปรารถนา ถ้าหากชาวบ้านในหมู่บ้านเติบโตขึ้นมาจาก การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนานั้นทุกขั้นตอน ของการทำงานจะต้องเป็นไปเพื่อสร้างสรรค์ โดยเปิดโอกาสและให้อิสระแก่คนในชุมชนที่จะใช้ ศักยภาพของตน เพื่อสามารถยืนหยัดอยู่ด้วยตนเอง มีอำนาจตัดสินใจเต็มที่ไม่ต้องคอยให้ผู้ใดสั่งการ และการพัฒนานั้นยึดหลักช่วยกันคิดช่วยกันทำ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อให้ประชาชน สามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด โดยการดำเนินเป็นไปในลักษณะผสมผสาน เพื่อให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงจะเกิดผลดี

2.4 การปกครองท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้หลากหลาย แต่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2537, น. 30) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2543, น. 2) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาล มอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง การจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของคน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็น

องค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้ มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้น

โกวิท พวงงาม (2550, น. 13) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเอง มีประชากร และมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว จะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

Holloway (1951, pp. 101 - 103, อ้างถึงใน พงศ์สัณห์ ศรีสมทรัพย์, 2542, น. 6) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตที่แน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Robson (1953, p. 574) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง หน่วยการปกครอง ซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้น และให้อำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่ปกครองตนเอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

Montagu (1984, p. 574, อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2550, น. 12) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครอง ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐใหม่อิสระแต่อย่างใด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลาง ได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และปกครองตนเองตามเจตนารมณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการปกครองดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนเอง และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้ง

2.4.2 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2543, น. 22) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 8 ประการ

1. การปกครองท้องถิ่นมีสถานะตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะการกำหนดการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นการแสดงว่าประเทศนั้น ๆ มีนโยบายในกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
2. การปกครองท้องถิ่นต้องมีพื้นที่ หรือมีการกำหนดพื้นที่เป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการกำหนดโดยรัฐบาลกลาง แต่ละพื้นที่มีอาณาเขตที่ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของประชาชน.
3. การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การกำหนดอำนาจหน้าที่นั้นจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายการเมืองการปกครองของประเทศเป็นหลัก
4. การปกครองท้องถิ่นต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย แยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น
5. การปกครองท้องถิ่นต้องมีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง
6. การปกครองท้องถิ่นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ
7. การปกครองท้องถิ่นต้องมีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมาย เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น
8. การปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

สอดคล้องกับ โกวิท พงงาม และ อลงกรณ์ อรรคแสง (2547, น. 7) ที่ได้เสนอว่า ลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. เป็นองค์กรชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน

2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจกรรม และสามารถใช้อุบายพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
4. มีการจัดองค์กรเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่น และฝ่ายสภา
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น ต้องมีสถานะตามกฎหมาย มีพื้นที่อาณาเขตชัดเจน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหาร มีอิสระในการปกครองตนเอง มีการจัดองค์กรเป็นสองฝ่าย ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.3 ปัจจัยที่เกื้อหนุนบทบาทของการปกครองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2547, น. 8 - 10) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น กล่าวคือ กรณีแรก หากการก่อกำเนิดของการปกครองท้องถิ่นมาจากประวัติศาสตร์ของสังคมนั้น ที่มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนย่อย ๆ จัดการปกครองตนเองอย่างอิสระก่อนที่จะมีการรวมเป็นรัฐชาติภายหลัง ในสังคมเช่นนี้ ท้องถิ่นจะเรียกร้องและปกป้องสิทธิเดิมของตนในการปกครองตนเอง และมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนประชาชน และให้บริการที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น กรณีการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย กรณีที่สอง หากการก่อกำเนิดของการปกครองท้องถิ่นมาจากการจัดตั้งโดยรัฐ ด้วยการออกกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมา และเป็นผู้ที่กำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้าน กรณีเช่นนี้ การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทน้อย และไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง ต้องพึ่งพิงการสนับสนุนจากรัฐอยู่มาก
2. ระบบการเมือง เป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่มีความสำคัญต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือ ประเทศที่มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โอกาสที่มีการปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทหลากหลายและมีบทบาทในแต่ละด้าน ก็มีมากกว่าประเทศที่มีระบบการเมืองแบบเผด็จการที่มีอำนาจรวมอยู่ที่ผู้นำ หรือองค์กรทางการเมือง เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ เป็นต้น
3. นโยบายของรัฐ นโยบายของรัฐที่ปรากฏในรูปของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลเป็นสิ่งที่จะสนับสนุน หรือ

จำกัดบทบาทของการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น ๆ ในประเทศใดที่นโยบายของรัฐ มีแนวทางที่จะสนับสนุนการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น กฎหมายที่ออกมาก็จะสนับสนุนส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกัน ในประเทศที่รัฐไม่มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจัง กฎหมายและระเบียบก็จะกลายเป็นอุปสรรคต่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น รัฐจะมีการควบคุมกำกับกับการปกครองท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

4. วัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในสังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไปร์ฟ้า (Subject Political Culture) แม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ทางการเมือง แต่ก็เพิกเฉยที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางตรงกันข้าม สังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Political Culture) ประชาชนในสังคมจะสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ที่เกิดขึ้นในสังคมประเทศตะวันตกส่วนใหญ่

5. ความเจริญทางเศรษฐกิจ ในพื้นที่ใดที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก ย่อมจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็งขึ้น เนื่องจากมีฐานะรายได้ที่มากพอสำหรับนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ และมีแนวโน้มที่ประชาชนจะให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตพื้นฐานของชุมชนได้

6. ระดับการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศ เป็นสิ่งที่สำคัญควบคู่ไปกับความเจริญทางเศรษฐกิจของพื้นที่ และนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย การศึกษาและการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในวงกว้าง ช่วยทำให้คน ได้มีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น และเห็นถึงประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่มีต่อชุมชน ตลอดจนมีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สมัครเลือกตั้ง เพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือให้ข้อคิดเห็น ติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกื้อหนุนบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น ระบบการเมือง นโยบายของรัฐ วัฒนธรรมทางการเมือง ความเจริญทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศ

2.5 กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.1 ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เริ่มจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และมีการปรับปรุงแก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2511 (ฉบับที่ 2) (อบต.) มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งตำบลในส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล โดยมีหน้าที่สร้างความเจริญให้กับพื้นที่เช่นเดียวกับเทศบาลและสุขาภิบาล (อบต.) เป็นนิติบุคคล มีงบประมาณ ทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ของตนเอง มีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นของตนเอง และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตพื้นที่ของตนโดยอิสระ ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ให้ยุบเลิก (อบต.) ทั้งหมดที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายข้างต้น และให้โอนทรัพย์สิน หนี้สิน และสิทธิต่าง ๆ ของ (อบต.) ไปเป็นของจังหวัดที่ตำบลนั้นอยู่ในท้องที่ และได้มีการจัดระเบียบบริหารของตำบลโดยให้มีสภาตำบลซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่ช่วยเหลือกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องที่ การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ชนบททั้งหมดไปตั้งแต่บัดนั้น (พงศศักดิ์ ศรีสมทรัพย์, 2542, น. 71)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่ง แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ (พ.ร.บ.) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (พงศศักดิ์ ศรีสมทรัพย์, 2542, น. 72)

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก (อบต.) อำนาจหน้าที่

ของ (อบต.) เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอให้เห็นทั้งโครงสร้าง (อบต.) ตามกฎหมายเดิม และในส่วนที่เป็น (อบต.) ที่ได้รับการแก้ไขใหม่พร้อม ๆ กันไป

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข (พ.ร.บ.) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่แก้ไขชื่อเรียกบุคคล และคำศัพท์กฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจากประชาชนโดยตรง

2.5.2 โครงสร้างการบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่ เกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ.) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ดังภาพที่ 2.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างการวางภาพประกอบการทำทนิพนธ์. ปรับปรุงจาก โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (น. 157), โดย โกวิท พวงงาม, 2550, กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.

2.5.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

1. หน้าที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
2. หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำในเขต (อบต.) ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี, เด็ก, เยาวชน, ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
 - 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
3. หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจพิจารณากระทำได้ หรืออาจจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - 3.8 การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

2.6 บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา

สภาพทั่วไป สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคมและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา สรุปได้ ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2558, น. 2 - 12)

2.6.1 สภาพทั่วไป

1. ลักษณะที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอวาปีปทุม เส้นทางระหว่างอำเภอวาปีปทุมไปอำเภอเมืองมหาสารคามตั้งอยู่ เลขที่ 73 หมู่ที่ 3 ตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ระยะทางห่างจากอำเภอวาปีปทุม ประมาณ 13 กิโลเมตร ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลดอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลเสื่อโก้ อำเภอวาปีปทุม
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ตำบลคงใหญ่ อำเภอวาปีปทุม

2. เนื้อที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา มีเนื้อที่ทั้งหมด 48.21 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร 43.08 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เหลือใช้เป็นที่อยู่อาศัย

3. ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบล พื้นที่ตั้งส่วนใหญ่เป็นเนินกว้างรอบ ๆ หมู่บ้านเป็นทุ่งนาและป่าไม้ สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ในฤดูแล้งสภาพอากาศแห้งแล้ง ในฤดูฝนมีปริมาณน้ำฝนน้อย บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ

4. หมู่บ้าน

- 4.1 หมู่ที่ 1 บ้านงัวบา
- 4.2 หมู่ที่ 2 บ้านงัวบา
- 4.3 หมู่ที่ 3 บ้านงัวบา
- 4.4 หมู่ที่ 4 บ้านสระแก้ว
- 4.5 หมู่ที่ 5 บ้านเวงด้อน

- 4.6 หมู่ที่ 6 บ้านโคกไร่น้อย
- 4.7 หมู่ที่ 7 บ้านโคกไร่ใหญ่
- 4.8 หมู่ที่ 8 บ้านหนองคู
- 4.9 หมู่ที่ 9 หมู่ 10 บ้านโนนหนอง
- 4.10 หมู่ที่ 11 บ้านหนองหว้า
- 4.11 หมู่ที่ 12 บ้านโนนทัน
- 4.12 หมู่ที่ 13 บ้านหนองหว้า
- 4.13 หมู่ที่ 14 บ้านคูขาด
- 4.14 หมู่ที่ 15 บ้านหนองหว้า
- 4.15 หมู่ที่ 16 บ้านสระแก้วพัฒนา
- 4.16 หมู่ที่ 17 บ้านโคกไร่พัฒนา
- 4.17 หมู่ที่ 18 บ้านสระแก้วใต้
- 4.18 หมู่ที่ 19 บ้านสันติภาพพัฒนา

5. ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบามีประชากรทั้งหมด 8,061 คน แยกเป็นประชากรชาย จำนวน 4,050 คน ประชากรหญิง จำนวน 4,011 คน จำนวนครัวเรือน 1,915 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 451 คน / ตารางกิโลเมตร

6. จำนวนหลังคาเรือน

มีจำนวนทั้งสิ้น 1,915 ครัวเรือน

2.6.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก โดยมีการประกอบอาชีพเสริม คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม, ทอผ้าไหม, เลี้ยงสัตว์, จักสาน, รับจ้างทั้งภาคเกษตร / นอกภาคเกษตร, อาชีพค้าขายและรับราชการ

1. ธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1	โรงสีข้าวขนาดเล็ก	จำนวน	34	แห่ง
1.2	ปั้มน้ำมันและก๊าซ	จำนวน	4	แห่ง
1.3	โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน	2	แห่ง
1.4	ร้านค้า	จำนวน	60	แห่ง

2.6.3 สภาพสังคม

1. สถาบันทางการศึกษา
 - 1.1 โรงเรียนก่อนประถมวัย จำนวน 3 แห่ง
 - 1.2 โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่ง
 - 1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา
 - 2.1 วัด จำนวน 8 แห่ง
3. การสาธารณสุข
 - 3.1 สถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 2 แห่ง
 - 3.2 อัตรากำลังและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - 4.1 ศูนย์กู้ชีพ กู้ภัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง

2.6.4 การบริการพื้นฐาน

1. การคมนาคม

สภาพการคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา ถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนเชื่อมหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนหินลูกรัง และถนนหินคลุกบางส่วน ในช่วงหน้าฝนถนนเป็นหลุม เป็นบ่อ มีน้ำท่วมขัง หน้าแล้งฝุ่นกระจาย ทำให้การคมนาคมไม่สะดวก

- 1.1 ถนนลาดยางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2040 ระยะทาง 10 กิโลเมตร
- 1.2 ถนนลาดยางทางหลวงชนบท ระยะทางรวม 18.50 กิโลเมตร
- 1.3 ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ระยะทางรวม 3.30 กิโลเมตร
- 1.4 ถนนลูกรัง ระยะทางรวม 60.39 กิโลเมตร
- 1.5 ถนนดิน ระยะทางรวม 92.08 กิโลเมตร
- 1.6 สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 แห่ง

2. การโทรคมนาคม

- 2.1 โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 16 แห่ง
- 2.2 สถานีโทรทัศนึ่งกองทัพบกช่อง 7 จำนวน 1 แห่ง

3. การไฟฟ้า

- 3.1 มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน

4. แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

4.1 ลำห้วย, ลำน้ำ จำนวน 8 สาย

4.2 บึง, หนอง และอื่น ๆ จำนวน 26 แห่ง

ปัจจุบันแหล่งน้ำมีปัญหาตื้นเขิน เก็บกักน้ำได้น้อย ทำให้น้ำใช้เพื่อกาบริโภคอุปโภค ไม่เพียงพอ

5. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

5.1 ฝาย จำนวน 10 แห่ง

5.2 บ่อน้ำตื้น จำนวน 15 แห่ง

5.3 บ่อโยก จำนวน 31 แห่ง

5.4 ระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 6 แห่ง

2.6.5 ข้อมูลอื่น ๆ

1. ทรัพยากรธรรมชาติ

1.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ โคนโป่งแดง ป่าเหล่าใหญ่ และโคกอีหมุ

2.6.6 ศักยภาพในตำบล

1. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล รวมทั้งหมด 29 คน

ดังนี้

1.1 สำนักปลัด จำนวน 11 คน

1.2 ส่วนการคลัง จำนวน 5 คน

1.3 ส่วนโยธา จำนวน 2 คน

1.4 ส่วนศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 9 คน

1.5 ส่วนสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 คน

2. ระดับการศึกษาของบุคลากร

2.1 มัธยมศึกษา จำนวน 3 คน

2.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค จำนวน 1 คน

2.3 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 1 คน

2.4 อนุปริญญา / ปริญญาตรี จำนวน 18 คน

2.5 ปริญญาโท จำนวน 6 คน

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 14,010,474.15 บาท

2.7 แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวางแผน เป็นการมองไปเพิ่มทฤษฎีการวางแผนข้างหน้าอาจเป็นช่วงสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว และเป็นกระบวนการกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าให้บรรลุภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนท้องถิ่นในอนาคต

2.7.1 ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) ดังนี้

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ

2. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่อง และเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

2.8 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนตำบลจัวบา (พ.ศ. 2555 - 2557)

2.8.1 ความหมายของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนตำบลจัวบา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนตำบลจัวบา หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ (องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา, 2555, น. 1)

2.8.2 ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา เป็นการแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ

จุดมุ่งหมายที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคต โดยแผนดังกล่าว สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2555, น. 2)

2.8.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสถานะภาพความต้องการ และแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบนพื้นฐานของการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้การดำเนินการตามข้อกำหนดต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน ครอบคลุมทุกด้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2555, น. 7)

2.8.4 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ปัญหาของท้องถิ่นและให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น โดยการจัดประชุมประชาคม เพื่อระดมปัญหาและข้อคิดเห็นในการพัฒนา
2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนา เพื่อพิจารณาต่อไป
3. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น หลังจากคณะกรรมการพัฒนาพิจารณาแล้ว
4. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด โดยเฉพาะการประสาน โครงการ / กิจกรรม ที่เกินศักยภาพของท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.8.5 ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมาย และแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน
2. ท้องถิ่นสามารถจัดสรร และบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหาร บริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวทางพัฒนาเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และมีชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนา

5. สามารถกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาได้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2551 - 2555) ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาที่ทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้จะบรรลุตามเป้าหมายได้ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุก ๆ ฝ่าย ในการที่จะนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างมีระบบ

2.9 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว

2.9.1 วิสัยทัศน์การพัฒนา

ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง ก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ งามล้ำทางวัฒนธรรม

2.9.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
 - 1.1 มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง
 - 1.2 มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง
 - 1.3 มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟส่องสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.4 มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
 - 2.1 มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง
 - 2.2 มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม
 - 2.3 มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชน
 - 2.4 มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
 - 3.1 มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ
 - 3.2 มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง
 - 3.3 มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชนเป็นประจำ
 - 3.4 มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
 - 3.5 มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน

- 3.6 มีการจัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง
- 3.7 มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 3.8 มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัย และภัยธรรมชาติทุกครั้ง
- 4. ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
 - 4.1 จัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง
 - 4.2 จัดซื้อวัสดุสื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ
 - 4.3 จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญเป็นประจำ
 - 4.4 จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำ

มีดังนี้

- 5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนา
 - 5.1 มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนเป็นประจำ
 - 5.2 มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
 - 5.3 มีการจัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ
 - 5.4 มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม
- 6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ แนวทางการพัฒนา มีดังนี้
 - 6.1 มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง
 - 6.2 มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ
 - 6.3 มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ
 - 6.4 มีการซ่อมแซม / ปรับปรุงระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ

มีดังนี้

- 7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร แนวทางการพัฒนา
 - 7.1 มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ
 - 7.2 มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง
 - 7.3 มีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ
 - 7.4 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิสุจน์ จงฐาณิชย์ (2549) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบรบือ ต่อการบริหารงานของเทศบาลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการรักษาและระงับโรคติดต่อ และด้านการบำรุงศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ประชาชนเห็นด้วยในระดับมาก ส่วนด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี, เด็ก, เยาวชน, ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของเทศบาลตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ประมวล เกตรา (2550, น. 97) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการชุมชนเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับทุกกลุ่มอายุ

พรรณธิพา สมศรีดา (2550) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบลทุกแห่งในจังหวัดมหาสารคาม เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ต่อสกุล เกียรติเจริญ (2552) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอกแต ตำบล จังหัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร และด้านการพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรม และนันทนาการ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาสาธารณสุข ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอกแต ตำบล จังหัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นิตยา เขมะรัง (2553, น. 84 - 86) ได้ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่แตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และข้อเสนอแนะ ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านกาศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และระดับน้อย 1 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดให้มีแสงสว่างทุกหมู่บ้าน ควรก่อสร้างถนนในการเดินทางไปประกอบอาชีพทางการเกษตรอย่างสะดวก และทั่วถึง ควรจัดให้มีเวที (อบต.) สรรจรพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านคนพิการ และส่งเสริมคนพิการด้านอาชีพ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ควรจัดกิจกรรมด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกล่อมเกลาคใจ

ยศวดี จันทรเรืองฤทธิ์ (2553, น. 67) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาการเมืองและการบริหารจัดการที่ดี และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัตนชัย อ่อนทรัพย์ (2553) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านการท่องเที่ยว, ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

อาทิตย์ ศรีมงคล (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของประชาชน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับกลาง และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง

บุญส่ง สานไรสง (2555, น. 87 - 90) ได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กคำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองและการบริการ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านคมนาคมและแสงสว่าง ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน

ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ควรปรับปรุง/ซ่อมแซมไฟแสงสว่างภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ควรให้ความช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัยและภัยธรรมชาติอย่างรวดเร็ว และทุกครั้ง ควรมีกาสำรวจและจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ให้ทั่วถึง ควรจัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลครอบคลุมทุกพื้นที่ และอย่างต่อเนื่อง ควรจัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญเป็นประจำ ควรจัดหาที่เก็บน้ำดื่มให้แต่ละหมู่บ้านอย่างเพียงพอ ควรส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษอย่างต่อเนื่อง และควรสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

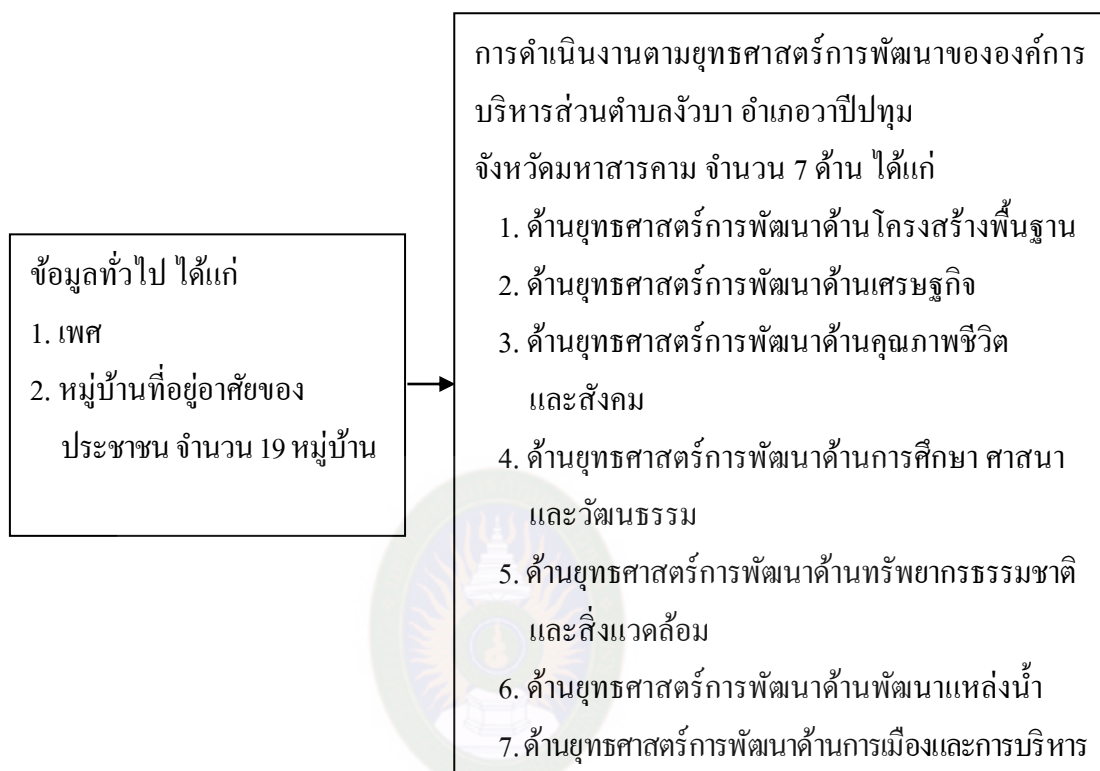
จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามอำนาจหน้าที่ พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากในบางด้าน และอยู่ในระดับปานกลางบางด้าน ด้านที่ปรากฏอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่จะเป็นด้านเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ส่วนด้านการให้การศึกษาอบรมยังอยู่ในระดับปานกลาง

2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว (องค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว, 2554, น. 32) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ครั้วเรือนละ 1 คน จำนวน 1,915 คน จาก 1,915 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา, 2554, น. 5)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ (Yamane, 1973, p. 727) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3 - 1)$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับ

การวิจัยในครั้งนี้ กำหนดค่าให้ไม่เกิน .05 แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{1,915}{1 + (1,915)(.05^2)} \\
 &= \frac{1,915}{1 + (1,915 \times .0025)} \\
 &= 330.75
 \end{aligned}$$

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 331 คน

3.1.3 การสุ่มตัวอย่าง

3.1.3.1 ผู้ศึกษาได้กำหนดสัดส่วนจากประชากรในแต่ละหมู่บ้าน จาก 19 หมู่บ้าน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากทุกหมู่บ้าน และการสุ่มโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากคือ ทำฉลากพร้อมเขียนเลขที่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน แล้วใส่ลงในกล่องจำนวน 19 กล่อง แล้วจับสลากขึ้นมาทีละใบ ได้สลากเลขที่บ้านใดจดบันทึกเลขที่บ้านไว้ แล้วนำสลากใส่กลับลงไป ในกล่องอีก เพื่อให้ทุกเลขที่บ้านมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน และดำเนินการจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ เมื่อพบสมาชิกครัวเรือนคนหนึ่งคนใดที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ให้คนนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3.1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้าน
1	บ้านจัวบา	110	19
2	บ้านจัวบา	122	21
3	บ้านจัวบา	86	15
4	บ้านสระแก้ว	30	5
5	บ้านเวงต้อน	158	27
6	บ้านโคกไร่น้อย	219	38
7	บ้านโคกไร่ใหญ่	97	17
8	บ้านหนองคู	68	12
9	บ้านหนองหว้า	221	38
10	บ้านโนนหนอง	48	8
11	บ้านหนองหว้า	95	17
12	บ้านโนนทัน	56	10
13	บ้านหนองหว้า	65	11
14	บ้านคูขาด	47	8
15	บ้านหนองหว้า	116	20
16	บ้านสระแก้วพัฒนา	105	18
17	บ้านโคกไร่พัฒนา	111	19
18	บ้านสระแก้วใต้	41	7
19	บ้านสันติภาพพัฒนา	120	21
	รวม	1,915	331

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของ (Likert's Scale) จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้อง

3.3.1.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ ยศวดี จันทร์เรืองฤทธิ์ (2553, น. 81) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุงและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาด้านโครงสร้างและเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, 249) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	-1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายสุรศักดิ์ บุรินอก วุฒิ ปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา นักบริหารงาน (อบต. 7) อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
2. นายบุญธรรม มาอิน วุฒิ ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคูหนองโก ตำบลหนองแสน อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา
3. นางอรวรรณ ประเกาทัน วุฒิ ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตำแหน่งครู (คศ. 3) โรงเรียนนาข่าวิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3.3.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.2.1 นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .66 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับมีค่าเท่ากับ 1 ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวอย่าง จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

3.3.2.2 นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของ (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, น. 100) มีค่าเท่ากับ 0.68

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษา กำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

3.4.2 กำหนดให้มีผู้ช่วยผู้ศึกษาประจำแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้ชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดเวลา และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกฉบับ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.5.1 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
- 3.5.2 ลงรหัสในแบบสอบถามตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
- 3.5.3 ให้คะแนนการดำเนินงานแต่ละระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, น. 103)

ระดับการดำเนินงานมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับการดำเนินงานมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับการดำเนินงานปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับการดำเนินงานน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

3.5.4 นำแบบสอบถามไปประมวลผล โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (ประกอบ วรรณสูตร. 2548, น. 77) ที่มีค่าเท่ากับ 5 ลำดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน กรณีเพศ ใช้ t -test จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอนะ ได้แก่ สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการสื่อความหมาย การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- SS แทน ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
- Df แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมของค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
- F แทน สถิติทดสอบนัยสำคัญความแปรปรวนของตัวแปรอิสระ 3 ตัวขึ้นไป
- sig แทน นัยสำคัญทางสถิติ
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจจากประชาชนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 331 ชุด จากนั้นทำการตรวจคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้คอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลข้อมูลเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน รายด้านและจำแนกเป็นรายข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน รายด้านและจำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจจากประชาชนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 331 ชุด จากนั้นทำการตรวจคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้คอมพิวเตอร์และ โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

เพศ และร้อยละของข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	210	63.40
2. หญิง	121	36.60
รวม	331	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 331 คน จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นชาย 210 (คิดเป็นร้อยละ 63.40) เป็นหญิง 121 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.60)

ตารางที่ 4.2

หมู่บ้าน จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

หมู่ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	บ้านจัวบา	19	5.74
2	บ้านจัวบา	21	6.34
3	บ้านจัวบา	15	4.53
4	บ้านสระแก้ว	5	1.51
5	บ้านเวงต้อน	27	8.16
6	บ้านโคกไร่น้อย	38	11.48
7	บ้านโคกไร่ใหญ่	17	5.14
8	บ้านหนองคู	12	3.63
9	บ้านหนองหว่า	38	11.48
10	บ้านโนนหนอง	8	2.42
11	บ้านหนองหว่า	17	5.14
12	บ้านโนนทัน	10	3.02

(ต่อ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมู่ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
13	บ้านหนองหว้า	11	3.32
14	บ้านคูขาด	8	2.42
15	บ้านหนองหว้า	20	6.04
16	บ้านสระแก้วพัฒนา	18	5.44
17	บ้านโคกไร่พัฒนา	19	5.74
18	บ้านสระแก้วใต้	7	2.11
19	บ้านสันติภาพพัฒนา	21	6.34
	โดยรวม	331	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 331 คน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยในหมู่ที่ 6 บ้านโคกไร่ น้อย, หมู่ที่ 9 บ้านหนองหว้า จำนวน 38 คน (ร้อยละ 11.48) รองลงมาคือหมู่ที่ 5 บ้านเวงต้อน จำนวน 27 คน (ร้อยละ 8.16) หมู่ที่ 2 บ้านจัวบา, หมู่ที่ 19 บ้านสันติภาพพัฒนา จำนวน 21 คน (ร้อยละ 6.38) หมู่ที่ 15 บ้านหนองหนองหว้า จำนวน 20 คน (ร้อยละ 6.04) หมู่ที่ 1 บ้านจัวบา, หมู่ที่ 17 บ้านโคกไร่พัฒนา จำนวน 19 คน (ร้อยละ 5.74) หมู่ที่ 16 บ้านสระแก้วพัฒนา จำนวน 18 คน (ร้อยละ 5.44) หมู่ที่ 7 บ้านโคกไร่ใหญ่, หมู่ที่ 11 บ้านหนองหว้า จำนวน 17 คน (ร้อยละ 5.14) หมู่ที่ 3 บ้านจัวบา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 4.53) หมู่ที่ 8 บ้านหนองคู จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.63) หมู่ที่ 13 บ้านหนองหว้า จำนวน 11 คน (ร้อยละ 3.3) หมู่ที่ 12 บ้านโนนทัน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.02) หมู่ที่ 10 บ้านโนนหนอง, หมู่ที่ 14 บ้านคูขาด จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.42) หมู่ที่ 18 บ้านสระแก้วใต้ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.11) และ น้อยที่สุด หมู่ที่ 4 บ้านสระแก้ว จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.51)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน

2.1 วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวม

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.88	0.43	ปานกลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	2.84	0.35	ปานกลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	2.98	0.27	ปานกลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	2.96	0.31	ปานกลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.92	0.39	ปานกลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.01	0.35	ปานกลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ	2.83	0.29	ปานกลาง
โดยรวม	2.92	0.34	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.01$) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.98$) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.96$) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.92$) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.88$) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.84$) และอยู่ในระดับน้อย คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.83$)

2.2 วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนรายด้าน และจำแนกเป็นรายชื่อ จำนวน 7 ด้าน

2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง	2.95	0.83	ปานกลาง
2. มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	2.92	0.80	ปานกลาง
3. มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟส่องสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ	2.81	0.74	ปานกลาง
4. มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง	2.85	0.81	ปานกลาง
โดยรวม	2.88	0.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 2.95$) มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟส่องสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.92$) มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 2.85$)

2.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ จำแนกเป็นรายข้อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง	2.90	0.77	ปานกลาง
2. มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม	2.87	0.75	ปานกลาง
3. มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง	2.77	0.64	ปานกลาง
4. มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษอย่างต่อเนื่อง	2.85	0.63	ปานกลาง
โดยรวม	2.85	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.90$) มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 2.87$) มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.85$)

2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม จำแนกเป็นรายชื่อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	3.02	0.63	ปานกลาง
2. มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง	2.94	0.66	ปานกลาง
3. มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชนเป็นประจำ	2.92	0.62	ปานกลาง
4. มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	2.99	0.64	ปานกลาง
5. มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ครบทุกคน	3.26	0.53	ปานกลาง
6. มีการจัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง	2.98	0.66	ปานกลาง
7. มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อย่างต่อเนื่อง	2.78	0.53	ปานกลาง
8. มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัยและภัยธรรมชาติทุกครั้ง	3.02	0.69	ปานกลาง
โดยรวม	2.98	0.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ($\bar{X} = 3.26$) มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัยและภัยธรรมชาติทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.02$) และมีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.99$)

2.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

ตารางที่ 4.7

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. จัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	2.89	0.54	ปานกลาง
2. จัดซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ	3.07	0.61	ปานกลาง
3. จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญเป็นประจำ	2.99	0.70	ปานกลาง
4. จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำ	2.90	0.67	ปานกลาง
โดยรวม	2.96	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับแรก จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.07$) จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.99$) จัดกิจกรรม เชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.90$) และจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.11$)

2.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็นรายชื่อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	2.92	0.60	ปานกลาง
2. มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	2.80	0.71	ปานกลาง
3. มีการจัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ	2.96	0.79	ปานกลาง
4. มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม	3.02	0.71	ปานกลาง
โดยรวม	2.92	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.02$) มีการจัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.96$) มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.64$) และมีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.80$)

2.2.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนารององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนด้านพัฒนาแหล่งน้ำ จำแนกเป็นรายชื่อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง	3.01	0.65	ปานกลาง
2. มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ	3.02	0.75	ปานกลาง
3. มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	2.85	0.68	ปานกลาง
4. มีการซ่อมแซม/ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ	3.17	0.55	ปานกลาง
โดยรวม	3.01	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนารององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการซ่อมแซม / ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.17$) มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.02$) มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.01$) มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.85$)

2.2.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนด้านการเมืองและการบริการ จำแนกเป็นรายข้อ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	2.90	0.56	ปานกลาง
2. มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบาพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง	2.78	0.60	ปานกลาง
3. มีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ	2.74	0.57	ปานกลาง
4. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง	2.91	0.67	ปานกลาง
โดยรวม	2.83	0.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม ตามความคิดเห็นของประชาชน ด้านการเมืองและการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 2.91$) มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.90$) มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบาพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.78$) และมีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.74$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน รายด้านและจำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

3.1 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังวา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย								
	หมู่ที่ 1		ระดับ ความเห็น	หมู่ที่ 2		ระดับ ความเห็น	หมู่ที่ 3		ระดับ ความเห็น
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.88	0.27	ปาน กลาง	3.05	0.38	ปาน กลาง	2.9	0.36	ปาน กลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.95	0.49	ปาน กลาง	2.80	0.43	ปาน กลาง	2.83	0.35	ปาน กลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	2.99	0.3	ปาน กลาง	2.99	0.22	ปาน กลาง	2.98	0.24	ปาน กลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2.91	0.31	ปาน กลาง	2.95	0.34	ปาน กลาง	3.12	0.27	ปาน กลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2.79	0.45	ปาน กลาง	2.87	0.47	ปาน กลาง	2.85	0.46	ปาน กลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	2.95	0.67	ปาน กลาง	3.07	0.4	ปาน กลาง	2.9	0.28	ปาน กลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการ บริการ	2.79	0.39	ปาน กลาง	2.88	0.29	ปาน กลาง	2.92	0.24	ปาน กลาง
โดยรวม	2.89	0.41	ปาน กลาง	2.94	0.36	ปาน กลาง	2.93	0.31	ปาน กลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย								
	หมู่ที่ 4		ระดับ	หมู่ที่ 5		ระดับ	หมู่ที่ 6		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.95	0.27	ปาน กลาง	2.88	0.53	ปาน กลาง	2.84	0.33	ปาน กลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.85	0.52	ปาน กลาง	2.87	0.41	ปาน กลาง	2.70	0.32	ปาน กลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	2.9	0.32	ปาน กลาง	3.00	0.27	ปาน กลาง	2.85	0.35	ปาน กลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2.95	0.51	ปาน กลาง	2.81	0.31	ปาน กลาง	3.09	0.29	ปาน กลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.00	0.35	ปาน กลาง	2.81	0.33	ปาน กลาง	2.89	0.35	ปาน กลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.15	0.29	ปาน กลาง	3.01	0.31	ปาน กลาง	3.03	0.29	ปาน กลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการ บริการ	2.8	0.33	ปาน กลาง	2.76	0.25	ปาน กลาง	2.78	0.25	ปาน กลาง
โดยรวม	2.94	0.37	ปาน กลาง	2.88	0.34	ปาน กลาง	2.88	0.31	ปาน กลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย								
	หมู่ที่ 7		ระดับ	หมู่ที่ 8		ระดับ	หมู่ที่ 9		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.74	0.46	ปาน กลาง	2.98	0.41	ปาน กลาง	2.73	0.42	ปาน กลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.81	0.33	ปาน กลาง	3.08	0.40	ปาน กลาง	2.86	0.23	ปาน กลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	3.01	0.26	ปาน กลาง	3.00	0.19	ปาน กลาง	2.98	0.27	ปาน กลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2.94	0.26	ปาน กลาง	2.92	0.27	ปาน กลาง	2.98	0.26	ปาน กลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2.79	0.40	ปาน กลาง	2.94	0.37	ปาน กลาง	2.92	0.31	ปาน กลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.04	0.40	ปาน กลาง	3.02	0.31	ปาน กลาง	3.09	0.30	ปาน กลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการ บริการ	2.76	0.32	ปาน กลาง	2.92	0.27	ปาน กลาง	2.78	0.30	ปาน กลาง
โดยรวม	2.87	0.35	ปาน กลาง	2.98	0.32	ปาน กลาง	2.91	0.30	ปาน กลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย								
	หมู่ที่ 10		ระดับ	หมู่ที่ 11		ระดับ	หมู่ที่ 12		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.78	0.31	ปาน กลาง	2.85	0.33	ปาน กลาง	2.88	0.64	ปาน กลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.81	0.32	ปาน กลาง	2.79	0.22	ปาน กลาง	2.95	0.39	ปาน กลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	3.05	0.23	ปาน กลาง	2.93	0.17	ปาน กลาง	2.89	0.29	ปาน กลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2.97	0.34	ปาน กลาง	3.06	0.29	ปาน กลาง	3.00	0.26	ปาน กลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.06	0.48	ปาน กลาง	2.84	0.39	ปาน กลาง	3.00	0.39	ปาน กลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.00	0.27	ปาน กลาง	2.97	0.40	ปาน กลาง	3.03	0.14	ปาน กลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการ บริการ	2.66	0.33	ปาน กลาง	2.85	0.34	ปาน กลาง	2.85	0.34	ปาน กลาง
โดยรวม	2.90	0.33	ปาน กลาง	2.90	0.31	ปาน กลาง	2.94	0.35	ปาน กลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย								
	หมู่ที่ 13		ระดับ	หมู่ที่ 14		ระดับ	หมู่ที่ 15		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.91	0.28	ปาน กลาง	2.81	0.35	ปาน กลาง	2.84	0.67	ปาน กลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.80	0.42	ปาน กลาง	2.81	0.32	ปาน กลาง	3.00	0.35	ปาน กลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและ สังคม	2.95	0.35	ปาน กลาง	2.89	0.24	ปาน กลาง	3.08	0.34	ปาน กลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม	2.93	0.28	ปาน กลาง	2.97	0.43	ปาน กลาง	2.94	0.32	ปาน กลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.00	0.34	ปาน กลาง	2.78	0.51	ปาน กลาง	2.93	0.41	ปาน กลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.00	0.34	ปาน กลาง	2.94	0.37	ปาน กลาง	3.00	0.30	ปาน กลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมืองและการ บริการ	2.93	0.30	ปาน กลาง	2.97	0.28	ปาน กลาง	2.91	0.28	ปาน กลาง
โดยรวม	2.93	0.33	ปาน กลาง	2.88	0.36	ปาน กลาง	2.96	0.38	ปาน กลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย					
	หมู่ที่ 16		ระดับ	หมู่ที่ 17		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.92	0.45	ปานกลาง	3.01	0.43	ปานกลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	2.75	0.26	ปานกลาง	2.87	0.34	ปานกลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพ ชีวิตและสังคม	3.01	0.17	ปานกลาง	2.99	0.19	ปานกลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	2.97	0.36	ปานกลาง	2.89	0.30	ปานกลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.99	0.39	ปานกลาง	3.16	0.43	ปานกลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	2.85	0.35	ปานกลาง	3.18	0.36	ปานกลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการเมือง และการบริการ	2.90	0.30	ปานกลาง	2.91	0.19	ปานกลาง
โดยรวม	2.91	0.33	ปานกลาง	3.00	0.32	ปานกลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย					
	หมู่ที่ 18		ระดับ	หมู่ที่ 19		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2.82	0.37	ปานกลาง	3.01	0.43	ปานกลาง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	2.89	0.20	ปานกลาง	2.87	0.34	ปานกลาง
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	2.93	0.25	ปานกลาง	2.99	0.19	ปานกลาง
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3.00	0.20	ปานกลาง	2.89	0.30	ปานกลาง
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.04	0.37	ปานกลาง	3.16	0.43	ปานกลาง
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	3.07	0.35	ปานกลาง	3.18	0.36	ปานกลาง
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ	2.86	0.43	ปานกลาง	2.91	0.19	ปานกลาง
โดยรวม	2.94	0.31	ปานกลาง	3.00	0.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยไม่แตกต่างกัน

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า

หมู่ที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.99$) ด้านเศรษฐกิจ และด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 2.95$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.91$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.88$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.79$)

หมู่ที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.07$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.05$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.99$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.95$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.88$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.87$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.80$)

หมู่ที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.12$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.98$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.92$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 2.90$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.85$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.83$)

หมู่ที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.15$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.00$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.95$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.90$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.85$) และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.80$)

หมู่ที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.01$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.00$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.88$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.87$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.81$) และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.76$)

หมู่ที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.09$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.03$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.89$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.85$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.84$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.78$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.70$)

หมู่ที่ 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.04$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.01$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.94$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.81$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.79$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.76$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.74$)

หมู่ที่ 8 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.08$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.02$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.00$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.98$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.94$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.92$)

หมู่ที่ 9 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.09$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.98$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.92$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.86$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.78$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.73$)

หมู่ที่ 10 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.06$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.05$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.97$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.81$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.78$) และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.66$)

หมู่ที่ 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.06$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 2.97$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.93$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.85$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.84$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.79$)

หมู่ที่ 12 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.03$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.00$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.95$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.89$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.88$) และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.85$)

หมู่ที่ 13 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.95$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.93$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.91$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.80$)

หมู่ที่ 14 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.97$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.97$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 2.94$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.89$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.81$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.00$) และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.78$)

หมู่ที่ 15 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.08$) ด้านเศรษฐกิจ และด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.94$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.92$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.91$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.84$)

หมู่ที่ 16 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.01$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.99$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.97$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.92$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.90$) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 2.85$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.75$)

หมู่ที่ 17 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.18$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.16$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.01$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.99$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.91$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.89$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.87$)

หมู่ที่ 18 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.07$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.04$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.00$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.93$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.89$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.86$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.82$)

หมู่ที่ 19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ($\bar{X} = 3.18$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.16$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.01$) ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 2.99$) ด้านการเมืองและการบริการ ($\bar{X} = 2.91$) ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.89$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.87$)

ตารางที่ 4.12

ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig (2 - tailed)
1. ชาย	210	2.929	.12	-.114	329	.909
2. หญิง	121	2.931	.13	-	-	-

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13

ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3.45	18	0.19	1.06	0.39
	ภายในกลุ่ม	56.21	312	0.18	-	-
	รวม	59.66	330	-	-	-
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2.62	18	0.15	1.19	0.27
	ภายในกลุ่ม	38.17	312	0.12	-	-
	รวม	40.80	330	-	-	-
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.38	18	0.08	1.07	0.38
	ภายในกลุ่ม	22.40	312	0.07	-	-
	รวม	23.79	330	-	-	-
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.23	18	0.12	1.35	0.15
	ภายในกลุ่ม	28.51	312	0.09	-	-
	รวม	30.74	330	-	-	-

(ต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3.89	18	0.22	1.43	0.12
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ภายในกลุ่ม	47.27	312	0.15	-	-
และสิ่งแวดล้อม	รวม	51.16	330	-	-	-
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.90	18	0.11	0.85	0.65
ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	ภายในกลุ่ม	38.97	312	0.13	-	-
	รวม	40.87	330	-	-	-
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.57	18	0.09	1.02	0.44
ด้านการเมืองและการบริการ	ภายในกลุ่ม	26.79	312	0.09	-	-
	รวม	28.36	330	-	-	-

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
งัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การ
บริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.14

ข้อเสนอแนะของประชาชน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	จำนวนความถี่ (คน)
1. ควรจัดให้มีหลอดไฟฟ้าแสงสว่างทุกหมู่บ้าน	55
2. ควรก่อสร้างถนนในการเดินทางไปประกอบอาชีพทางการเกษตร อย่างสะดวกและทั่วถึง	18
3. ควรจัดให้มีเวที (อบต.) สัญจรพบปะประชาชน อย่างต่อเนื่อง	11
4. ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านคนพิการ และส่งเสริมคนพิการด้านอาชีพ	6
5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน	3
6. ควรจัดกิจกรรมด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกล่อมเกลাজิตใจประชาชน	2

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ข้อเสนอแนะของประชาชน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากจำนวนมากไปน้อย พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรจัดให้มีหลอดไฟฟ้าแสงสว่างทุกหมู่บ้าน (55) ควรก่อสร้างถนนในการเดินทางไปประกอบอาชีพทางการเกษตรอย่างสะดวกและทั่วถึง (18) ควรจัดให้มีเวที (อบต.) สรรจรพบปะประชาชนอย่างต่อเนื่อง (11) ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านคนพิการและส่งเสริมคนพิการด้านอาชีพ (6) ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน (3) ควรจัดกิจกรรมด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องเพื่อกล่อมเกลাজิตใจประชาชน (2)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ผู้วิจัย ได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน สามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน ที่มีเพศ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ข้อเสนอแนะของประชาชน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ตามเรียงลำดับจากจำนวนมากไปน้อย คือ ควรจัดให้มีหลอดไฟฟ้แสงสว่างทุกหมู่บ้าน ควรก่อสร้างถนนในการเดินทางไปประกอบอาชีพทางการเกษตร อย่างสะดวกและทั่วถึง ควรจัดให้มีเวที (อบต.) สรรจรพบปะประชาชน อย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีกิจกรรมด้านคนพิการ และส่งเสริมคนพิการด้านอาชีพ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ควรจัดกิจกรรมด้านศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกล่อมเกลาคิดใจประชาชน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 1 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จัวบา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กยังไม่ทั่วถึง การซ่อมแซมถนนบางสายเป็นไปได้ยาก เพราะมีถนนลาดยางบางเส้นภายในตำบลอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในการซ่อมแซมจึงเป็นไปได้ล่าช้าบางปีงบประมาณไม่ได้ซ่อมแซมเพราะต้องขออนุญาตก่อน การฝึกอบรมให้ประชาชนไม่มีความต่อเนื่อง การส่งเสริมกลุ่มอาชีพเป็นการให้เงินอุดหนุนเท่านั้น ไม่มีการจัดหาตลาดส่งสินค้าเท่าที่ควร การส่งเสริมการปลูกพืชปลอดสารพิษเป็นการณรงค์เท่านั้น การส่งเสริมการออกกำลังกายเป็นเพียงการจัดประกวดการเดินแอโรบิกเพียงปีละครั้ง มีการแจกอุปกรณ์กีฬาแต่ไม่ได้จัดหาสถานที่เล่นกีฬาให้กับประชาชน มีการจัดหาวัสดุการเรียนการสอน แต่งบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอเท่าที่ควร มีการจัดงานประเพณีประจำปีมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานประเพณีเพียงบางประเพณีเท่านั้น การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเพียงการยกย่องเชิดชูภูมิปัญญาชาวบ้าน แต่ไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น มีการแจกต้นไม้ให้ประชาชนนำไปปลูก แต่ไม่ได้ติดตามดูแลให้ได้รับการรักษาต้นไม้ไม่ให้มีการตัดไม้ทำลายป่า มีการจ้างเหมารถเก็บขยะประจำเดือน แต่ยังไม่เพียงพอเนื่องจากมีรถเก็บขยะคันเดียว สามวันถึงค่อยเก็บทั่วทั้งตำบล การจัดหาแหล่งน้ำเป็นไปค่อนข้างลำบากโดยเฉพาะประปาได้ผิวดิน เนื่องจากในบางพื้นที่ของตำบลจัวบาไม่มีแหล่งน้ำใต้ดินให้นำมาใช้เป็นน้ำประปา ไม่มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร จะมีเฉพาะการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น

ผลการศึกษาที่พบ สอดคล้องกับ วิสุจน์ จงชูฉิมชย์ (2549) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือ ต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประมวล เกตรา (2550, น. 97) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ใน

ระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พรรณิพา สมศรีดา (2550) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบลทุกแห่งในจังหวัดมหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ยศวดี จันทร์เรืองฤทธิ์ (2553, น. 67) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ความคิดเห็นของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการเมืองและการบริหารจัดการที่ดี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ อาทิตย์ ศรีมงคล (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของประชาคม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน อยู่ในระดับกลาง และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามอำนาจหน้าที่ พบว่า ด้านที่ปรากฏอยู่ในระดับมากส่วนใหญ่จะเป็นด้านเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ส่วนด้านการให้การศึกษาอบรมยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่มีผู้ใดไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย

5.2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนจำแนกตาม เพศ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความแตกต่างกัน

5.2.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ไม่มีแตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ พรรณิพา สมศรีดา (2550) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบลทุกแห่งในจังหวัดมหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงาน

ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มี เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

5.2.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจัววา อำเภอกว๊านป่า จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ นิตยา เชมะรัง (2553, น. 84 - 86) ได้ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่บ้านที่ต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และสอดคล้องกับ บุญส่ง สานไธสง (2555, น. 87 - 90) ได้ศึกษาระดับ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม ความคิดเห็นของประชาชนทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัย ได้นำแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ดังนี้

5.3.1.1 ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมไฟแสงสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

5.3.1.2 ควรมีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.3 ควรมีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยอย่างสม่ำเสมอ

5.3.1.4 ควรมีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.5 ควรจัดให้มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.6 ควรมีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ

5.3.1.7 มีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็น

5.3.2 ข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนได้เสนอแนะ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมาก เช่น การขยายเขตไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐาน หรือการขยายเขตของ โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอบ้านปลิว จังหวัดมหาสารคาม

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554). *รายงานประจำปี 2554*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กิตติ สุทธิสัมพันธ์. (2542). *ความคิดเห็นของตัวแทนออกของต่อวิธีการศุลกากรในการนำสินค้าเข้าจากต่างประเทศ : ศึกษากรณีการนำเข้าทางสำนักงานศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). *คู่มือมิติใหม่องค์การปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน*. กรุงเทพฯ ฯ : เสนาธรรม.
- โกวิท พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.
- จำเริญ ภาวจิตร. (2536). *สาขารณมิติ เอกสารสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2)*. กรุงเทพฯ ฯ : สารมวลชน.
- จิรายุ ทรัพย์สิน. (2540) *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2523). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ต่อสกุล เกียรติเจริญ. (2552). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทนงเกียรติ เจริญวงศ์เพชร. (2545). *ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทกระเบื้องหลังคาซีแพค จำกัดต่อการสื่อสารภายในบริษัท*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทรงกลด ภูทอง. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่น ต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2530). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2542). *หลักการบริหาร*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นิตยา เขมะรัง. (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2525). *กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน.* กรุงเทพฯ ฯ : ศักดิ์โสภากาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง สานไธสง. (2555). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2547). *การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประคอง กรรณสูตร. (2548). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.* กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร. (2537). *การปกครองท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ ฯ : พีระพัฒนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2542). *อุปสรรคและแนวทางการดำเนินงาน.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประมวล เกตรา. (2550). *ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด.* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประยุทธ เจริญสวัสดิ์. (2540). *การบริหารงานบุคคล.* กรุงเทพฯ ฯ : กรมพลศึกษา.
- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์. (2542). *การจัดการปกครองท้องถิ่นของเขตเมืองที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพฯ ฯ : ศึกษากรณีจังหวัดนนทบุรี.* กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรรณธิพา สมศรีดา. (2550). *การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยศวดี จัทรเรืองฤทธิ์. (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสง่า.* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). *การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์บางกอกบล็อกล็อก.
- รัตนชัย อ่อนทรัพย์. (2553). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ ฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2539). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วัตรภู อัจหาญ. (2542). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของกองวิชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2545). *เอกสารประกอบการเรียนระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิสุจน์ จงชูวณิชย์. (2549). *ความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลบรือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. (2545). *เทคนิคการทำงานในชุมชน*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราช.
- สมนึก ปัญญาสิงห์. (2532). *การพัฒนาชุมชน*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยของแก่น.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2531). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542) *คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กองกลาง สำนักงาน ก.พ..
- องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา. (2554). *แผนพัฒนาสามปี (อบต.) จัวบา พ.ศ. 2554 - 2556*. มหาสารคาม : (อบต.) จัวบา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา. (2555). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (อบต.) จัวบา พ.ศ. 2555 - 2557*. มหาสารคาม : (อบต.) จัวบา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา. (2555). *รายงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา*. มหาสารคาม : (อบต.) จัวบา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา. (2558). *สภาพและข้อมูลพื้นฐาน (อบต.) จัวบา*. มหาสารคาม : (อบต.) จัวบา.

- อาทิตย์ ศรีมงคล. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุทัย หิรัญโต. (2543). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนส โตร์.
- อุทิศ แก้วขาว. (2543). *ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทของ
นายกเทศมนตรี : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Best, John W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey : Prentice Hill.
- Engle, T.L. & L. Snellgrove. (1969). *Psychology : Its Principle and application*. (5th ed).
New york : Harcomt Brance and World.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw - Hill.
- Holloway, William V. (1951). *State Local Government in United States*. New York :
McGraw - Hill.
- Isaak, A.C. (1981). *Scope and Methods of Political Science : An Introduction to the Methodology
of Political Inquiry*. (3rd ed). Illioni : Dorsey.
- Kolasa, B.J. (1969). *Introduction of behavioral science for business*. New York :
John, Wiley and Sons.
- Kolesnik, W.L. (1970). *Education Psychology*. (2nd ed). New York : McGraw - Hill.
- Maier, N.R.F. (1955). *Psychology in Industry*. Boston : Houghton Muffin Company.
- Mongtagu, Harris G. (1984). *Comparative Local Government*. Great Britain : William B. Rendon
and Son Ltd.
- Nunnally, J.G. (1959). *Test and Measurement Assessment and Prediction*. New York: McGraw - Hill.
- Robson, William A. (1953). "Local Government" *In Encyclopedia of Social Science*.
Vol.x New york : The Macmillan Company.
- Show.R.J. & Wriqth.A.W. (1976). *Assessing Affective Characteristics in the Schools*. Boston :
Allyn and Bacon : Inc.
- Webster's Noah. (1983). *Webster's new Twentieth country Dictionary of the EnglishLanguage,
Unabridged*. New York : Simon and Schuster.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd) New York : Harper & Row.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. คำตอบทุกคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาถือเป็นความลับ

3. ขอความกรุณาให้ตอบคำถามทุกข้อ

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ข้อสนเทศที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการวางแผน การ
พัฒนาการดำเนินงาน และการตัดสินใจในการนำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไป
ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายชัยมนัส ทันชม

นักศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. หมู่บ้านที่ท่านอาศัยอยู่

หมู่ที่ 1 บ้านจัวบา

หมู่ที่ 2 บ้านจัวบา

หมู่ที่ 3 บ้านจัวบา

หมู่ที่ 4 บ้านสระแก้ว

หมู่ที่ 5 บ้านเวงด้อน

หมู่ที่ 6 บ้านโลกไร่น้อย

หมู่ที่ 7 บ้านโลกไร่ใหญ่

หมู่ที่ 8 บ้านหนองคู

หมู่ที่ 9 บ้านหนองหว้า

หมู่ที่ 10 บ้านโนนหนอง

หมู่ที่ 11 บ้านหนองหว้า

หมู่ที่ 12 บ้านโนนทัน

หมู่ที่ 13 บ้านหนองหว้า

หมู่ที่ 14 บ้านคูขาด

หมู่ที่ 15 บ้านหนองหว้า

หมู่ที่ 16 บ้านสระแก้วพัฒนา

หมู่ที่ 17 บ้านโลกไร่พัฒนา

หมู่ที่ 18 บ้านสระแก้วใต้

หมู่ที่ 19 บ้านสันติภาพพัฒนา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินงานตามความเป็นจริงมากที่สุดเพียง 1 ช่อง

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังบัว อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม	ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
1.1 มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน อย่างทั่วถึง					
1.2 มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง					
1.3 มีการปรับปรุง / ซ่อมแซมไฟส่องสว่างภายในหมู่บ้าน เป็นอย่างสม่ำเสมอ					
1.4 มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้าน อย่างทั่วถึง					
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ					
2.1 มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง					
2.2 มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม					
2.3 มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
2.4 มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ อย่างต่อเนื่อง					
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม					
3.1 มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชน อย่างสม่ำเสมอ					
3.2 มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง					
3.3 มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชนเป็นประจำ					

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม	ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติด อย่างต่อเนื่อง					
3.5 มีการจัดเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ครบทุกคน					
3.6 มีการจัดเวรยาม เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุ ทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง					
3.7 มีการสนับสนุนการฝึกอบรบอาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อย่างต่อเนื่อง					
3.8 มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัย และภัยธรรมชาติ ทุกครั้ง					
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม					
4.1 จัดหาหนังสือพิมพ์ให้ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง					
4.2 จัดซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างเพียงพอ					
4.3 จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญเป็นประจำ					
4.4 จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นประจำ					
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
5.1 มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อน ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน					
5.2 มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน อย่างต่อเนื่อง					
5.3 มีการจัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ					
5.4 มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม					

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม	ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ					
6.1 มีการขุดคลองเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง					
6.2 มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่คืนเงินเป็นประจำ					
6.3 มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ					
6.4 มีการซ่อมแซม / ปรับปรุงระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ					
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ					
7.1 มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ					
7.2 มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลงัวบาพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง					
7.3 มีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ					
7.4 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง					

ตอนที่ 3 โปรดให้ข้อเสนอแนะ ต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนขององค์การบริหารส่วน
ตำบลงัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

.....
.....
.....

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

.....
.....
.....

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

.....
.....
.....

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

.....
.....
.....

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....
.....
.....

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

.....

.....

.....

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง ที่ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถาม
นายชัยมนัส ทันชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำอธิบาย

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ตรงกับเนื้อหาสาระของด้านนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ตรงกับเนื้อหาสาระของด้านนั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่ตรงกับเนื้อหาสาระของด้านนั้น

ผลการพิจารณา

ค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสาระของด้านนั้น
 ค่าน้อยกว่า .67 เป็นข้อคำถามที่ไม่มีความเหมาะสมเที่ยงตรงตามเนื้อหาสาระของด้านนั้น

ตารางที่ ข.1

ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้

ตารางที่ ข.2

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้

ตารางที่ ข.3

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	2	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	2	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	2	1	ใช้ได้

ตารางที่ ข.4

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ ข.5

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ ข.6

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาแหล่งน้ำ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้

ตารางที่ ข.7

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริการ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน		สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย	
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	.67	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

คำอำนาจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม

ข้อที่	Item - Total Correlation	ข้อที่	Item - Total Correlation
1	.7393	21	.7086
2	.7608	22	.7492
3	.6402	23	.6972
4	.6919	24	.7221
5	.5689	25	.6385
6	.7649	26	.6285
7	.6394	27	.7106
8	.6397	28	.6908
9	.7525	29	.6869
10	.712	30	.7519
11	.7597	31	.6101
12	.8168	32	.6986
13	.5495	33	.6675
14	.7442	34	.6031
15	.6503	35	.7060
16	.6611	36	.6518
17	.6647	37	.6349
18	.6707	38	.7106
19	.6098	39	.6675
20	.6657	40	.6101

หมายเหตุ. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่า 0.681165

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/๖๑๕๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสิริศักดิ์ วิชาญ

ด้วยนายชัยมนัส ทันทม รหัสประจำตัว ๕๔๘๒๐๑๑๐๗๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารส่วนตำบลจันทวา”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย อื่นๆ ระบุ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ โพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ ศท ๐๕๔๐.๐๑/๖๑๕๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายบุญธรรม ภาอิน

ด้วยนายชัยมนัส หันชม รหัสประจำตัว ๕๔๘๒๐๐๑๐๗๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรการบริหารส่วนตำบลวังวา”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓๘

ที่ ศษ ๐๕๔๐.๐๑/๖๑๘๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางอรุณพร ศรีกาทิพย์

ด้วยนายชัยมนัส หันชม รหัสประจำตัว ๕๔๘๒๐๐๑๐๗๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชัยมนัส ทันทม
วันเกิด	วันที่ 11 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 11 ตำบลคำพิ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม 44130
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลจัวบา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานธุรการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2560	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม